

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XV. ■ číslo 3 ■ júl 2018 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Splav
- FDH – Moravanka
- Vyjadrenia našich poslancov

DEŇ OTCOV

KTO JE OTEC?

* ten, kto bude pri tebe stáť vždy, bez ohľadu na to, akú veľkú chybu spravíš

* ten, kto ťa podrží vždy, keď to budeš najviac potrebovať

* ten, kto ti ponúkne objatie a ramedná, keď sa budeš potrebovať vyplakať

* ten, kto ti sľúbi, že pre neho budeš vždy jeho malým dievčatkom

* ten, kto ťa veľmi ľúbi a obetuje všetko pre to, aby si bol šťastný

* a tiež je prvou láskou dcéry

Dňa 17. júna - druhú júnovú nedeľu sme si pripomenuli sviatok - Deň otcov - žiaci 8. ročníkov ZŠ J. Simana vo Valaskej svoje postrehy a pocity o mužoch ich života - OTCOV - vyjadrili slovami v básňach.

Zozbierala Mgr. Denisa Maťovčíková

Dnes je tvoj deň,
budem dobrá, sľubujem!
Ja ťa silno milujem
veľkú lásku ti darujem.
Vždy si pre mňa dobre chcel,
veď ja to veľmi dobre viem.
Len jedno ti dlhujem,
a to veľké ĎAKUJEM.

Paulínka Zelenčíková, 8.A

Tati, ty si môj kamarát,
vždy mi dokazuješ, ako veľmi ma máš rád.
Hlavne keď už bežíme 12. kilometer
a ja už nevládzem ani meter.
Bez teba by som nebola tam, kde som,
to vďaka tebe si idem za svojím snom.
Na tréningoch s tebou mi je skoro do plaču,
no po nich cítim samú dobrú náladu.
Ďakujem ti, tati, že sa o mňa staráš,
vždy budeš môj najlepší kamarát.

Sára Pacerová, 8.A

Dnes je deň tvoj,
preto čítaš tieto slová.
Máš rád svoju prácu
a nás ešte viac,
preto veľké ĎAKUJEM za to,
aký si inteligentný
a pritom nie si vôbec dokonalý.
Aj tak ťa máme radi,
si náš otec tvrdohlavý.

Miška Grísniková, 8.A

Chlap, ktorý tu pre mňa vždy je,
ale rád ma aj zdisuje.
Každý deň kvôli nám pracuje
a úsmev nám vyčaruje.
Patrí mu veľké ďakujem
a dúfam, že mu to všetko raz opätujem.
Odmala sa so mnou hrával,
niekedy sa so mnou hádal.
Smial sa so mnou na poznámkach,
no záleží mu na mojich známkach.
Veľa pre mňa znamená
a aj keď viem,
že som niekedy drzá,
za nič si ma nedáš.

Eliška Pišojová, 8.B

Prechádzky a lesná turistika,
toto sa ho týka.
So zvieratami si poradí,
jeho úsmev mi život osladí.
Nie vždy z neho žiari dobrá nálada,
no aj tak ho mám veľmi rada.
Nie je otec najdokonalejší,
aj tak v živote mojom muž najdôležitejší.
Na sto percent viem,
za všetko mu ďakujem.

Sandra Málusová, 8.B

Ďakujem ti za všetko, čo pre mňa robíš a veľmi si to vážim. Mám ťa veľmi rada a neviem, čo by som bez teba robila. Ďakujem za všetky tie zážitky a zábavu. Som rada, že ťa mám. Si ten najlepší otec na svete. Vždy mi pomôžeš, či sú

to úlohy alebo rady do života. Aj keď sa pohádame, tak si potom priznáme chyby a neskôr sa aj zasmejeme. Vždy si bol ku mne milý a trpezlivý. Žiadneho iného otca by som nechcela.

Silvia Pohorelcová, 8.B

Pre mamičku je jej mucko,
ale pre mňa je môj ocko.
Dnes slávi svoj sviatok,
niekto v tom má zmätok.
Keď chce, je zábavný,
len nezmysly blúzni.
Dokáže byť aj vážny,
vtedy je trochu otravný a zvláštny.
Ale je to môj tatko
a aj moje zlatko.

Preto dnes, na Deň otcov, všetko najlepšie,
snáď sa budeš mať po tejto básni lepšie.

Matúš Baláž, 8.B

Je to človek, čo ma učí
a niekedy dokonca aj násobilkou mučí.
Sranda, vtipy, zábava, ten nikdy nezaháľa.
Šikovný on kutil je,
skriňu, šuplík rýchlo zmontuje.
Jeho jedlo vždy gastronomickým zážitkom je,
no aj jednoduchosť preňho krásou je.
S láskou a spravodlivosťou ma vychováva,
moje výkyvy nálad s ľahkosťou prekonáva.
Pochopenie on pre nás máva,
no niekedy to najavo nedáva.
Ďakujem mu za to všetko, čo pre nás robí,
lebo sa pri tom veľa narobí.
On vždy vie, ako ma rozosmiať,
lebo pri ňom sa vždy chcem len smiať.

Radka Rafajová, 8.B

Splav Hrona na netradičných „lodiach“

Kreativita, zábava, dobrá nálada každoročne pritiahne súťažiacich a širokú verejnosť. Splav Hrona na netradičných „lodiach“ bol aj tento rok bohatý na účasť a súťažiacich. Slnčné lúče a dobrá nálada sa podpísali za akciu, ktorá znova dokázala, že ľudia sa vedú stretnúť, zabaviť a priateľsky porozprávať. Súťažilo osem družstiev, nielen z Valaskej, ale aj z okolia. Štart začal v Brezne a cieľ bol vo Valaskej „pod mostom“. Kopu zábavy predviedlo každé družstvo, ktoré došlo do cieľa. Naši tankisti mierili na Budapešť, lesné víly si vyslúžili „cenu mužov“, malá Alžbetka si poplakala, lebo „zubatá“ stratila muža a musela ho loviť vo „vlnách Hrona“. Prasiatko spadlo do Hrona, lebo váha už bola taká veľká, že mu bol vystavený „zakáľací list“. Naše kabaretné žienky zabudli, že už nežijeme „v 40. rokoch 20. storočia, ale v 21. storočí a zabudli na pracovné povinnosti a zastavili sa v prvej krčme medzi Breznom a Valaskou, kde hýrila zábava.“ Naši mladí opravári – „naša budúcnosť“ horko-ťažko doplávala do cieľa. Kto nám vyrobí na dô-

chodky, to nevie nik, ale Jack Daniels im po ceste chutil, ešte šťastie, že sa nefúkalo. Šťastný cieľ bol pre nášho „Rexika“, ktorý šťastne preplával cez Valaskú a ostal vďaka záchranárom nažive, pretože podľa tradícií a zvyklostí „**cudzí pes**“ nemá šancu na prežitie v našej obci. Takto sa zabávali naši „pltníci“. Svojím humorom k dobrej nálađe prispeli aj „hudobné telesá“ - 1. „Elis“, 2. Lopata, cicka, Makaj, 3. Kabát. Dovidenia o rok!

PhDr. Zuzana Kúdelková

Pod'akovanie sponzorom

Každá akcia, aby sa vydarila, potrebuje finančnú podporu. Splav netradičných plavidiel dolu Hronom vďačí za dotáciu nasledovným sponzorom:

Obec Valaská	p. Ľ Štubňa – Perla gastro
p. M. Krupa	p. Š Valovčan – Mäsiareň
p. V. Strmeň – Sk catering	p. J. Olšiaková – Pizzeria Hronka, Hronec
M. Poliak – Potraviny	p. A. Fischerová – Tipos
Zdravtech Bratislava	Technos - Hronec
KMŠ	p. J. Farárik a p. E. Faráriková
PhDr. Z. Kúdelková	p. E. Bachratý
Mesto Brezno	sl. S. Steinsdorferová – ateliér
Obec Bystrá	Riavy
p. P. Kučera	p. F. Nickel – Sunik
p. P. Dobrota – Cafe Maestro	

a ďalším, ktorí si neprajú byť menovaní. Vrelá vďaka všetkým. Ďakovačka patrí aj Mikulášovi Némethovi za perfektné ozvučenie a úžasnej porote, ktorú tento rok tvorili Božka Daxnerová, Zuzka Kúdelková a Janko Dundovič.

Silvia Vilhanová

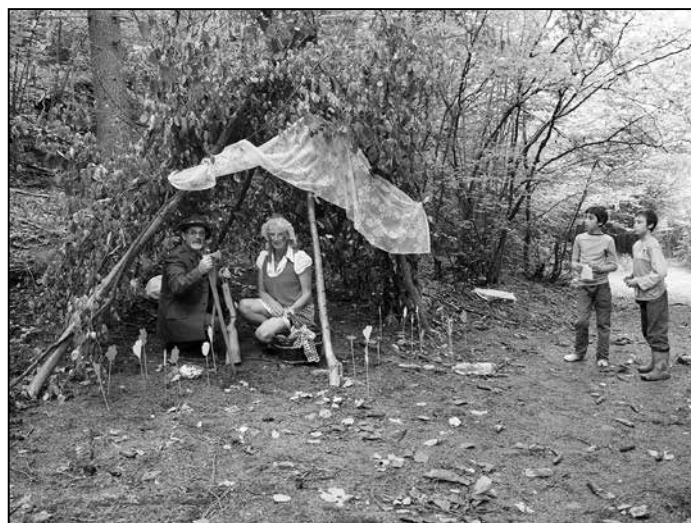
Z ROZPRÁVKY

Minuloročnú akciu pre deti v Slovenskom rudohorí na chate Bernardín sme pomyslene preniesli do našich Nízkyh Tatier, krásnej doliny Potôčky. 9. júna 2018 predpoludním sa vo Valaskej zafarbil les rozprávkovými bytosťami, na ktoré sa prišli pozrieť deti s rodičmi, ktorí si tiež zaspomínali na svoje detstvo. Dalo by sa povedať, že návštevnosť bola z celého Slovenska od východu až po západ, dokonca aj z Českej republiky. Stretnúť tu mohli rozprávkové víly, pri jaskyni uja jaskyniara s netopierom, medveďa a Mášu, milé a priateľské strigy, Červenú čiapočku s poľovníkom, bohatiera Ivana s Nastenkou a Marfou, obra s trpaslíkom, Matka a Kubka so svojimi ovečkami, novodobých mimoňov, vodníka a vodníčku a na konci rozprávkovej cesty rozdával sladkú odmenu tancujúci šašo s kvikajúcim prasiatkom. Po opekaní špekáčikov a dobrom gulášu čakal deti a rodičov ďalší vzrušujúci program. Policajný pes sa predviedol pri zadržaní páchatela a ukázal svoje jedinečné schopnosti označiť ukryté predmety a reagovať na všetky povely psovoda. Asi najatraktívnejší zážitok mali deti pri príchode policajného zboru s obrneným transportérom, na ktorom sa mohli aj previezť. Za tento skvelý zážitok ďakujeme Obecnému úradu vo

Valaskej, Občianskemu združeniu Valaštania, Dobrovoľnému hasičskému zboru Valaská, Policajnému zboru Slovenskej republiky a záchrannej horskej službe, ktorá našťastie nemusela zasahovať pri žiadnom zranení. Už teraz sa tešíme na ďalšie akcie, ktoré nám pripraví novovzniknuté združenie Valaštania s podporou Obecného úradu vo Valaskej.

M. Krupa

DO ROZPRÁVKY

Super akcia

Veľké ďakujem chcem vyjadriť obci Valaska a OZ Valaštania za zorganizovanie akcie pre naše deti. Super boli jednotlivé stanovišťa, kde deti plnili úlohy a samozrejme dostali aj odmenu. V tak krásnom prostredí bol deň strávený s deťmi prínosom pre každého. Atrakciou, aká u nás ešte nebola, boli prítomní policajti. Deti ich obdivovali. Ďakujeme PZ SR a všetkým, ktorí ste pre naše deti pripravili tak skvelý deň. Aj počasie vám prialo a dovolilo doviesť akciu do zdarného konca. Tešíme sa na ďalšie akcie.

B. Pastírová

Deti sú budúcnosť, ktorá je už prítomná medzi nami; je veľmi potrebné, aby mohli zakúšať, čo je to pravý pokoj, aby boli schopné tvoriť mierovú budúcnosť. **Ján Pavol II.**

47. ročník Festivalu dychových hudieb je za nami

Prvá júnová sobota sa v našej Valaskej niesla v znamení dychovej hudby. Jún býva nabitý rôznymi akciami, a tak je to aj vo svete dychovej hudby. Obvykle festival organizujeme v druhú júnovú sobotu, no tento rok to vyšlo tak, že v tento víkend sa konal v susednom Česku festival Kmochovo Kolín, jeden z najväčších festivalov dychovej hudby v strednej Európe, kde bola pozvaná Podbrezovská hudba a o týždeň neskôr zase susední breznianski dychovkári cestovali na súťaž do Poľska. Preto sme museli posunúť termín trochu skôr ako obvykle. Tolko na vysvetlenie a aj na malé ospravedlnenie, keďže vieme, že to bol víkend po prvom

júni, ktorý patrí deťom. Náš festival založili totiž práve dychové hudby z Valaskej, Brezna a Podbrezovej a všetky sú stálymi účinkujúcimi po celú históriu festivalu. Tak tomu teda bolo aj tento ročník. Trochu sa ale vrátíme k prípravám festivalu ešte v minulom roku. Pri vyhodnotení 46. ročníka padlo viacero vážnejších rozhodnutí, ktoré sa neskôr

ukázali ako správne a vďaka nim bol tohtoročný festival konečne taký, aký sme si predstavovali. Obec Valaská ako hlavný organizátor festivalu každoročne podáva žiadosť o dotáciu na Banskobystrický samosprávny kraj. Druhým zdrojom financovania festivalu je tiež dotácia z Fondu na podporu umenia, ktorú podávalo Stredoslovenské osvetové stredisko. Keďže bola vysoká pravdepodobnosť, že SOS už dotáciu z tohto fondu nedostane, resp. len malú čiastku, prvýkrát požiadala o dotáciu, a teda celý festival finančne pokryla obec. Na žiadosti z Fondu na podporu umenia sme v spolupráci s obecným úradom pripravili aj my – muzikanti z prípravného výboru festivalu. Chcem na tomto mieste poďakovať

najmä manažérke breznianskeho orchestra p. Diane Račákovej za veľkú pomoc pri príprave tejto žiadosti. S napätím sme očakávali výsledok, žiadali sme veľa a na prvýkrát sa nám podarilo z fondu získať viac, ako kedykoľvek doteraz. A tak sme sa mohli pustiť do prípravy festivalu so všetkým, čo k tomu patrí. Na námestí už bol stan pre divákov, mobilné WC, natáčalo sa video, plagát bol iný - krajší, každý účastník dostal od-

znak na pamiatku a každý orchester pamätnú sošku a najmä v programe pribudol špeciálny profesionálny hosť. Poďme ale k samotnému festivalovému dňu. Úvod festivalu odštartovala zvučka festivalu z pera Janka Jenču, po ktorej všetci účastníci v monstre-koncerte zahrali dve spoločné skladby v rámci motto „Hudba nás spája“. Následne festival otvoril pán starosta a spomenuli sme si aj na človeka, ktorého memoriálom je náš festival – Jožka Kučeru a pozdravili a privítali sme medzi nami jeho manželku. Úvod patril mažoretkám Estrella z Rimavskej Soboty, ktoré opäť prijali pozvanie a prišli medzi nás. Mostárka z Brezna, úradujúca tretia najlepšia slovenská malá dychovka, rozprúdila svojimi rezkými piesňami náladu na námestí. Nasledovala Selčianka z Banskej Bystrice, tiež stálica na našom festivale. No s postupom času sa na námestí spustil dážď. Deti z Detského

dychového orchestra ZUŠ Brezno ešte svoje pekné vystúpenie odohrali, sú naozaj šikovní a zahrali super skladby súčasne i staršie, no časť svojho programu už museli zvládnuť bez elektriny a spevu, čo nás mrzí. Nasledovala nútená prestávka spôsobená chybou v rozvode elektriny. Našťastie naše publikum bolo trpezlivé a vydržalo to, kým sa chyba našla a postupne prestalo aj pršať. Kým ešte elektrina nešla, pripravil sa Dychový orchester mesta Brezno, ktorý by to ako-tak zvládol aj bez elektriny, no našťastie sa všetko rozbehlo, a tak svoj program

– generálku na medzinárodnú súťaž spustili v plnej paráde. Festival pokračoval vystúpením nášho Tanečného orchestra Valaská s našimi speváčkami – Jarkou Bánikovou, Jožkom Ambrózom a Martinom Vetrákom a záver patril jubilujúcej najstaršej Dychovej hudbe Železiarne Podbrezová, ktorá sa v tomto roku dožíva neuveriteľných 180 rokov. Okrem iných skladieb prizvali k sebe spoluúčinkovať aj mužskú zložku z nášho spevokolu Lipka a reprízy sa dočkali aj Dve goralské piesne a Horehronské spevy, ktoré zozbieral Janko Jenča. Bolo už po siedmej hodine večer, ale festival sa nekončil. Práve naopak, prišiel na rad zlatý klinec programu – kráľovná českej dychovky, legendárna Moravanka, ktorá je stále medzi tými najlepšími a stále je v pamäti mnohých, najmä tých skôr narodených. Sme radi, že sa nám to podarilo a prišli medzi nás a s malou prestávkou zasypali námestie krásnymi piesňami v profesionálnom podaní počas celých dvoch hodín. A sme radi, že plocha pod pódium sa postupne zaplnila a bola to naozaj tanečná zábava s Moravankou. Veď zahráli aj tie naše – slovenské. Čo nás asi najviac teší, je atmosféra, ktorá bola tento rok taká, aká má byť, festivalová. Diváci mohli napriek dažďu pokojne sedieť pod prestrešením, na námestí bolo čo zjesť aj vypiť a v pokoji si mohli vychutnať a počúvať dobrú muziku. Na námestí bol chutný guláš, baranie hrče, žinčica, syrové obľátky vyrábané na mieste, dokonca i známe Muránske buchty. Nechýbali ani stánky so zaujímavými výrobkami, stánok Červeného kríža a samozrejme stánky s občerstvením. Všetkým, ktorí išli možno aj do rizika – minie sa, neminie sa?, oplatí sa – neoplatí?, chceme poďakovať, že prišli a verím, že nebanujú

a boli spokojní. Dážď nám trochu určite ovplyvnil aj počet divákov, ale napriek tomu ich bolo na námestí dosť, za čo sme tiež všetkým, ktorí prišli, vďační. Poďakovanie patrí samozrejme v prvom rade vedeniu obce za podporu festivalu, Stredoslovenskému osvetovému stredisku za spoluprácu, pracovníkom obecného úradu, Technických služieb Valaská, celému prípravnému výboru, OZ Pekný deň a všetkým pomocníkom pri príprave festivalu. Chceme poďakovať aj krajskému predsedovi Združenia dychových hudieb Slovenska Matejovi Krellovi za zapožičanie rozkladacích prístreškov, ktorými sme doplnili námestie. To, čo bolo

na festivale tiež nové, boli moderátori. Rozhodli sme sa dať možnosť našim. A toto rozhodnutie sa ukázalo tiež ako správne. Monika Senčeková a Jozef Ambróz sa zodpovedne pripravili a boli ďalším príjemným spretrením priebehu festivalu. Monika, Jožko, boli ste skvelí. Aby sme vedeli, čo treba aj vylepšiť a čo nás mrzí, sú snáď len dve veci. Že nevystúpili naše Valašianske mažoretky a že sme neustriehli veľkosť pódia, lebo prvýkrát museli veľké orchestre počas hrania stáť. Učíme sa stále, o rok sa to už nestane. A veríme, že i budúci ročník festivalu bude znovu v takej nálade a na takej organizačnej a umeleckej úrovni, ako tento rok.

R. Hlaváčik

Myslím si, že mnoho našich čitateľov, rovnako ako ja, pociťuje deficit príspevkov z materskej školy vo VH. Preto to chcem napraviť a v krátkosti zhrnúť druhý polrok školského roka v našej materskej škole.

Pani učiteľky s deťmi a rodičmi uskutočnili mnoho zaujímavých akcií. Medzi tie najobľúbenejšie nesporne patrí detský karneval, kedy všetky deti prídu do materskej školy v prestrojení a celá škôlka sa zmení na pestrú paletu masiek a zabáva sa až do poludnia. V rámci turistických vychádzok do blízkeho okolia deti spoznávajú našu krásnu prírodu. Zároveň sa ju učia chrániť a nadobúdajú k nej pozitívny vzťah. Všetko sa to deje cez detailné pozorovanie, prírodu deti skúmajú tak, aby získali čo najviac skúseností.

Materská škola bez rozprávok, básničiek a iných literárnych žánrov by ani nebola materskou školou. Deťom veľa čítame, recitujeme. A preto sme uskutočnili prednes poézie a prózy, ktorý sa teší veľkej obľube medzi deťmi. V Týždni slovenských knižníc deti navštívili aj miestnu knižnicu, kde im starí

s dieťaťom. Všetky deti ukázali, ako svoje mamičky ľúbia. Naučili sa množstvo piesní, básní a tančiek, ktorými svoje mamky potešili. Nechýbal ani darček, ktorý deti s láskou zhotovili.

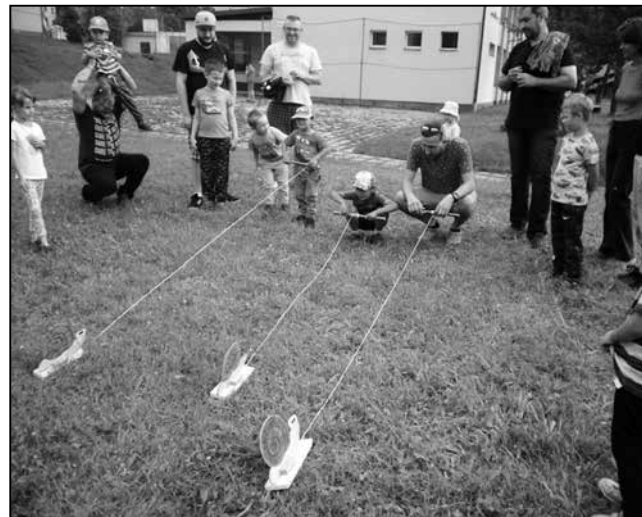
MDD sme oslávili spoločným výletom do Vydrovskej doliny. Vyviezli

rodičia čítali z rozprávkových kníh. Toto spoločné čítanie poukazuje aj na silu a dôležitosť starých rodičov v živote našich najmenších. Ako každý rok, aj tento rok deti vyniesli Morenu. Odprevadili ju na ceste dole Hronom spevom a tančikmi. Pri rozlúčke bolo veru veselo.

Na Deň Zeme sa deti spolu s pani učiteľkami zúčastnili akcie Vyčistíme si našu obec. Je dobré, že sa takáto akcia organizuje, aj keď si myslím, že je potrebné viesť všetkých ľudí k tomu, aby neznečisťovali svoje okolie, veď v ňom žijeme a pracujeme my všetci.

Deň matiek, oslava najkrajšieho a najvrúcnejšieho vzťahu matky

sme tam absolvovali. Na druhý deň zážitkom nebolo konca-kraja. Deti sa predbiehali v rozprávaní a my sme pozorne načúvali.

Aj Deň otcov sme oslávili. Deti a ich oteckovia súťažili na stanovištiach, o zábavu sa postarali pani učiteľky, ktoré preukázali svoj dôvtip a fantáziu pri organizácii tejto akcie. Najlepšie a najvtipnejšie bolo hľadanie pokladu v pieskovisku. Deti a rodičia ho rozryli, ale stálo to za to, na konci hľadania bol vytúžený poklad.

Krok po krôčiku sa dostávam na koniec školského roka. Už nás čaká len rozlúčka s predškolákmi, ktorí sú v našej materskej škole posledný raz. Ešte si živo pamätáme upla-

sme sa Čiernohronskou železníčkou, pozreli sme si skanzen a spoločne si zasúťažili a zahrali sa rôzne pohybové hry. Všetky deti dostali k svojmu sviatku darček.

Ako by to bolo, keby sme nešli do ZOO, na zámok a do rozprávky? Boli sme v Bojniciach a všetko toto

kané tváričky, ktoré boli odpútané z náručia svojich rodičov do celkom cudzieho prostredia. Práve to nás nabáda k tomu, aby prostredie bolo vytvorené srdcom, dušou a aby deťom pripomínalo rodinné prostredie. Pani učiteľky neraz nahrádzajú deťom matky,

v budúcnosti. A všetkým deťom množstvo krásnych prázdninových príhod a skvelých zážitkov, veľa slniečka a oddychu.

Pociťujem vnútornú potrebu poďakovať sa celému kolektívu materskej školy za to, že znovu

môžem povedať, skončil sa ďalší úspešný školský rok. Že bol úspešný, som so záujmom sledovala aj napriek tomu, že som bola dlhšiu dobu mimo diania MŠ. Krásne prázdniny.

Babčanová Iveta, riaditeľka MŠ

ich ruky prechádzali po líčkach detí a utierali im slzy. Tieto slzičky vyschli s pribúdajúcimi dňami, keď zistili, ako je im v materskej škole dobre. Našli si kamarátov, zžili sa s prostredím. Ani sme sa nenazdali a z našich drobcov vyrástli krásne veľké deti, ktoré sú pripravené na vstup do základnej školy.

Po prázdninách deti vykračia po prvýkrát do „veľkej“ školy, stanú sa z nich žiaci, ktorí si budú musieť plniť svoje školské povinnosti. Naučia sa čítať, písať, počítať. Rozprávkové knihy, ktoré doteraz poznali iba z rozprávania a čítania dospelých, im otvoria svoje skryté tajomstvá. Čaká ich nová pani učiteľka, ktorá sa na deti už teraz teší. Čakajú ich noví kamaráti, s ktorými v škole prežijú nezabudnuteľné chvíle.

Želám všetkým predškolákovi, aby im ich čarovný úsmev na rozžiarených tváričkách vydržal aj

Úspechy malých výtvarníkov

Aj v tomto školskom roku sa naša škôlka zapojila do niekoľkých celoslovenských aj medzinárodných výtvarných súťaží. Výrazný úspech sme dosiahli na 12. ročníku Detského Chalupkovho Brezna, kde deti ukázali svoj podiel tvorivosti vo výtvarnej tvorbe. Najvyššie ocenenie v zlatom pásme získali dve naše práce: Divé maky, ktoré namaľovala Katka Belková a interpretácia výtvarného diela Mačka a vták, ktorú nakreslila Zuzka Luptáková. V striebornom pásme boli ocenené aj ostatné zaslané

práce, ktoré vytvorili Karolínka Krupová, Miška Sedliačiková, Miška Schwarzbacherová, Saška Špaleková, Danko Trebuľa, Samko Benedik, Mária Schönová, Emka Prčová. V bronzovom pásme ocenenie získali Filipko Slašťan a Petka Kučerová.

Ďalší krásny úspech sme dosiahli v regionálnej výtvarnej súťaži pre materské a základné školy, ktorú organizovalo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici pod názvom „Kamufláž v prírode“. Súťaž bola zameraná na zobrazenie našich pôvodných druhov živočíchov, ktoré svojím sfarbením pripomínajú okolie, kde žijú. Naša materská škola získala medzi tromi najlepšimi prácami hneď dve ocenenia. Na druhom mieste sa umiestnila Sofinka Vraniaková, ktorá kombinovanou technikou vytvorila srnčeka v tráve a tretie

miesto získala Karolínka Krupová, ktorá technikou koláže vytvorila sovu. Ocenenie si boli prevziať v Tihányiovskom kaštieli v Banskej Bystrici, kde sú práce vystavené do 28.10.2018. Naším šikovným, tvorivým výtvarníkom srdečne blahoželáme.

Mgr. Blanka Kyselová

Kurz na ochranu človeka a prírody

Žiaci záverečných ročníkov 3.B a 3.D triedy OUI absolvovali v dňoch 11. - 13. 06. 2018 Kurz na ochranu človeka a prírody. Počas troch veľmi pekných a na aktivity bohatých dní si žiaci riešením rôznych disciplín, praktických úloh a situácií rozšírili i preverili svoje vedomosti; posilnili pozitívne vzťahy v kolektíve, rozvíjali svoje myslenie i morálno-vôľové vlastnosti. Mali možnosť oboznámiť sa s prírodnými lokalitami v blízkom okolí a naučiť sa v nich orientovať. Pobyt v prírode, turistika a pohybové aktivity boli pre žiakov i učiteľov istou formou relaxácie. Počas kurzu si žiaci hlbšie uvedomili význam a dôležitosť ochrany životného prostredia, úcty k človeku a k všetkému živému.

Milí tretiaci, kurz ste zvládli výborne - boli ste skvelí! Prajeme Vám veľa slnečných dní pri ďalšom objavovaní krás našej prírody.

Mgr. Janka Kučerová

Indiánsky deň

Medzinárodný deň detí v SZŠI sa tento rok oslavoval po indiánsky. Žiaci školy sa spolu so svojimi vyučujúcimi premenili na menších či väčších indiánov. Ráno si všetci vyrobili indiánske čelenky, ktoré si vyzdobili rôznymi pierkami, korálikmi, farebnými ozdobami a pomalovali si tváre. Tiež mali za úlohu vybrať vhodné meno nielen pre svoj indiánsky kmeň, ale aj pre každého indiána a zvoliť si svojho náčelníka. Po prvej disciplíne sa indiáni presunuli na Lipovú, kde plnili ďalšie aktivity. Najprv dostali za úlohu zhotoviť si vlastnú vlajku alebo totem. Fantázii sa medze nekládli, a tak vlajky boli naozaj vydarené. Neskôr si museli pripraviť správne ohnisko, pri ktorom sme spoločne vyfajčili fajku mieru. Poslednou úlohou pre malých indiánov bol nácvik bojového pokriku. Počasie nám prišlo, a tak sme mali dostatok času na to, aby sme so žiakmi zvládli históriu života indiánov, naučili sa, aká bola ich potrava, kde bývali, ako žili, ako sa obliekali. Tí smelší si vyskúšali aj tanec okolo vatry. Deň sa všetkým páčil a priniesol na tváre detí šťastný úsmev.

Mgr. Nezbedová

Prezentácia školy na Dňoch mesta Brezna

Dni mesta Brezna sú už niekoľko rokov sprevádzané pestrým programom pre všetky vekové kategórie. Tento rok tak opäť centrum Brezna ovládla hudba, spev, tanec, vône rôznych špecialít a hlavne smiech a dobrá nálada. K výbornej atmosfére podujatia sme v tomto roku prispeli aj my, učiteľia a žiaci OUI vo Valaskej, pretože sme mali možnosť prezentovať prácu našich žiakov a študentov v stánku priamo na námestí. A veru záujem o nás bol veľký. Navštívili nás mladší aj starší, ktorí si vlastnoručne zdobili sadrové odliatky, či koštovali drobné sladké maškrtky pripravené študentmi odborného učilišťa. No a keďže máme šikovných nielen našich žiakov, ale aj ich rodičov, prijala pozvanie do stánku prezentovať našu školu aj p. Čiefová, ktorá vyrábala krásne predmety priamo pred očami zvedavcov z pedigu. Sme radi, že aj takouto formou sme mohli prezentovať šikovnosť našich detí. Dúfame, že na budúci rok sa opäť budeme môcť pochváliť nejakou zaujímavou činnosťou.

Mgr. Nezbedová

KRÁSNY DEŇ - Bábkové divadlo Banská Bystrica

Dňa 12.6.2018 žiaci tried B1, PRŠ, ŠMŠ spolu so svojimi triednymi učiteľmi navštívili Bábkové divadlo v Banskej Bystrici. Absolvovali nezvyčajnú cestu divadelným svetom. Po divadelnom predstavení Červená Čiapočka si zahrali známe rozprávkové príbehy medzi sebou pod vedením profesionálov. Vyskúšali si rôzne divadelné roly, hrať s bábkami, vymýšľali a oživovali rekvizity. Na rozprávkovej púti si v marionetovom divadle zahrali Šipovú Ruženku, v maňuškovom divadle Starého Bodrika a vlka, s rekvizitami fantazirovali v rozprávke Tri prasiatka. Na konci divadelnej cesty získali osvedčenie o absolvovaní Krásneho dňa v divadle a každý účastník dostal pečiatku na znak miniherca/herečky. Školská akcia sa žiakom i učiteľom veľmi páčila.

Mgr. Marta Klimentová

A opäť sme reprezentovali na celoslovenských súťažiach

Mesiac máj je už po niekoľko rokov hosťiteľom viacerých celoslovenských súťaží. A tak aj tento rok reprezentovali našu školu na dvoch celoslovenských súťažiach žiakov ŠZŠ výborní recitátori a speváci. Najprv sme vycestovali do Spišskej Novej Vsi na VIII. ročník celoštátnej súťažnej prehliadky v prednese poézie a prózy. Dve žiačky, talentované víťazky krajského kola, predviedli porote svoje básne, ktoré si starostlivo precvičovali so svojimi vyučujúcimi. Napriek hojnej účasti žiakov z celého Slovenska sa naše žiačky nezlaskali konkurencie a smelo vystúpili pred porotou. I keď sa v silnom zastúpení recitátorov neumiestnili na víťazných miestach, podali výborné výkony, za čo im patrí naše poďakovanie.

Hneď na druhý deň po recitačnej súťaži reprezentovala Míška Pavlovská našu školu na celoslovenskej súťaži Huslový kľúčik 2018 v Bratislave. Svoje hudobné vystúpenie mala možnosť predviesť hviezdnej porote v zastúpení hercov a spevákov zo Slovenska – Robertovi Jakabovi, Zuzke Porubjakovej a Samovi Tomečkovi. Jej pieseň od speváčky Kristíny s hudobným sprievodom mala veľký úspech nielen u poroty ale aj u ostatných zúčastnených žiakov a ich vyučujúcich. Napriek silnému dojmu, ktorý zanechala u divákov, sa však na víťazné priečky nedostala. Uvidíme, ako sa nám bude dariť na ďalších ročníkoch. Prajeme budúcim súťažiakom veľa šťastia!

Mgr. Nezbedová

MDD S ČLENMI OZZP BREZNO

MDD je sviatok, ktorý oslavujú deti na celom svete. Preto je tento deň pre deti plný zábavy, zaujímavých akcií, darčiekov, voľným dňom v škole, jednoducho pohodový deň. Na MDD do ŠZŠI Valaská v rámci družby chodia navštevovať našich mladších žiakov 1. – 4. ročníka a materskej školy členky OZZP Brezno. Deťom priniesli balíčky plné sladkostí a kopec dobrej nálady. Spolu s deťmi si zaspomínali aj na svoje detstvo a sviatok všetkých detí. Žiaci si pre tety pripravili básničky, pesničky, ktoré sme si spolu zaspievali a darčeka, ktoré vlastnoručne vyrobili. Žiaci PŠI nám upiekli chutný ananášovo – tvarohový koláč, ktorý nám veľmi chutil a tety si vypýtali od žiakov recept.

Týmto chcem poďakovať členom OZZP Brezno za návštevu, darčeka, vytvorenie príjemnej nálady a atmosféry a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Bc. Zdenka Olerínyova

Koncoročný výlet

Júnové počasie a blížiaci sa prázdniny sme opäť využili na zrealizovanie školského výletu pre najlepších žiakov školy. Tento rok sme navštívili mesto Zvolen. Ráno sme sa stretli pred školou, vlakom sa odviezli do Zvolena a spoločne sme navštívili Zvolenský zámok. Tam sa nás ujala

aby sa dozvedeli, koľko metrov má oltár v Levoči a ďalšie aktivity. Prehliadka sa všetkým veľmi páčila. Potom sme sa presunuli do parku pod zámok a vyrobzerali sme povstalecký vlak. Nakoniec sme navštívili centrum mesta Zvolen, kde sme si pochutnali na zmrzline, popozerali

teta, ktorá si pre nás pripravila krásnu prehliadku formou zážitkových aktivít, ktoré žiaci na prehliadke plnili. A tak si vyskúšali lúštenie symbolov, hľadanie častí výjavov z obrazu, hádali vône, spájali povrázok,

sme obchodíky a zakúpili si drobné darčeka na cestu domov, k rodičom. Výlet sa nám vydaril a všetci sme sa zdraví vrátili domov.

Mgr. Nezbedová

Návšteva hasičskej stanice

Pri príležitosti sviatku sv. Floriána, patróna hasičov, žiaci 1.- 4. ročníka B variantov 3. 5. 2018 navštívili Hasičskú stanicu v Brezne. Privítali nás a celý čas sa nám venovali profesionálni hasiči. Žiaci počas prehliadky postupne získavali rôzne informácie o práci hasičov, čo všetko musia ovládať, aby boli úspešní pri zásahu, ako predchádzať požiarom, čo robiť v prípade výnimočnej situácie, prezreli si techniku a vyskúšali helmy. Všetkých nás utvrdilo, aký veľký význam má práca hasičov, že zachraňujú ľuďom životy a majetok, ale zároveň, aká je nebezpečná a vyžaduje si veľkú odvahu.

Mgr. Taľarovičová

Celoslovenské ovčiarске slávnosti

Vo Východnej sa 10. júna konali už desiate OVENÁLIE – celoslovenské ovčiarске slávnosti. Toto podujatie organizuje Zväz chovateľov oviec

a kôz na Slovensku. Stretli sa tu chovatelia, milovníci ovčiarstva, baraniny, jahňaciny, výrobcov tradičných syrových špecialít. Všetci návštevníci mali možnosť vidieť ukážky výroby ovčieho syra, bryndze, ukážky strihania oviec a spracovania vlny. Pri strihaní oviec sa predviedol aj náš Marek Marko, o ktorom sme sa už vo VH zmieňovali, keď nás bol reprezentovať až v ďalekom Zélande na World Machine Shearing. Marek si nenecháva svoje umenie strihača len pre seba, ale chodí na pozvanie organizátorov rôznych podujatí a predvádza strihanie oviec s ľahkosťou kaderníka. Mohli ho vidieť napríklad aj návštevníci Masarykovho dvora (jazdecko a športovo-rekreačný areál) na Pstruši – Vígláš. Marek našu Valaskú re-

A takto sa zo strihača oviec Petra Kučeru, stal podávateľ oviec. Úžasné, keď žiak predbehne svojho učiteľa.

prezentuje skromne, ale majstrovsky. Mali by sme byť hrdí, že vo Valaskej takéhoto majstra máme.

Za RR Silvia Vilhanová

Nájd si svojho baču

Možno ste už viacerí čítali alebo počuli v médiách o predaji syrových výrobkov z dvora čiže Nájd si svojho baču. My sme rodina, čo sa nám ten predaj z dvora podaril uskutočniť a sme radi, že si nás veľa ľudí našlo. A tu sa dostávam k tomu, prečo píšem. Z viacerých dôvodov, ale hlavne z pracovnej zaneprázdnenosti sme si museli zaviesť otváracie hodiny a predaj len na objednávku. Prečo len na objednávku? Nás teší, že vám naše ovčie výrobky chutia, ale nedá sa nám vyhovieť všetkým naraz. My keď nemáme syry, nezájdeme do skladu pre druhé, ale musíme ich vyrobiť. Aj vy, aj my chceme čerstvé výrobky, ktoré vyrábame každé ráno a večer. Ale k tomu, aby tie syry boli, patrí aj práca okolo ovečiek, salaša a rodinného domu, v ktorom je predaj schválený, preto tie otváracie hodiny. Veď aj obchody, keď sú zatvorené, nič nekúpime.

Nechceme, aby ste tento článok brali v zlom, že si vás nevážíme, ale my ten voľný čas mimo otváracích hodín trávieme práve touto výrobou syrov, oštiepkov a bryndze, čo vám ponúkame. Preto prosíme o dodržiavanie dohodnutého času a dátumu, na akom sa spolu dohodneme.

Veríme, že nás pochopíte a budete aj naďalej s našimi výrobkami spokojní.

Ďakujeme, rodina Kučerová

21. august 1968 50 rokov od okupácie Československa vojskami štátov Varšavskej zmluvy.

Budovanie socializmu s ľudskou tvárou sa nepozdávalo bratom zo socialistického tábora, na čele so **Sovietskym zväzom na večné časy a nikdy inak**, ako nás to za éry ťažkého socializmu učili v školách. Tak sa dohodli, že nám našu opovážlivosť zatrhnu, čo aj s násilím. Vtrhli k nám ako zloději nočnou hodiinou a zaujali všetky strategické miesta v našom hoblúbičom štáte. **Ako ste to obdobie preživali vy, milí spoluobčania, pamätníci? Mladým to už veľa nehovorí, priblížme im to svojimi spomienkami. Vaše príspevky môžete priniesť niekomu z redakčnej rady alebo mailom na adresu našich novín. Môžete to nechať aj v knižnici.** Ja ponúkam svoj nezabudnuteľný zážitok a prežívanie.

Malá som 14 rokov. Uživala som si prázdniny spolu s dvomi bratmi v malej dedinke Fančová pod pohorím Vtáčnik u starých rodičov. Nádherné letné počasie, do konca prázdnin trochu viac ako týždeň. Rádio sme nepočúvali, televízor tam nebol. Boli sme ako v inom svete. Keď tu zrazu 21. júna 1968 popoludní nečakaná návšteva. Náš otec na služobnom aute. Ide sa domov, prepadli nás Rusi. Necháпали sme veľmi, čo nám to otec vraví, lebo so Sovietskym zväzom a ostatnými socialistickými štátmi sme žili v mieri, ale mal takú vážnu tvár a obavu v hlase, že sme vôbec neprotestovali a išlo sa domov. Cestou autom nás otec pripravoval aj na to, že sa nám to nemusí podariť, lebo môžeme natrafiť na tanky, ktoré sú rozostavené na rôznych miestach. No podarilo sa.

Pamätám sa, ako sme chodili obzerať ruský tank na ceste medzi Valaskou a vtedy novým závozom na Piesku. Vojaci na nás nechápavo pozerali, keď sme sa ich po rusky pýtali, prečo sú tu. Zdalo sa nám, že sami nevedia prečo, akoby čakali na nejakého hrozného nepriateľa. Myslím si, že sa dosť nepríjemne cítili, keď ich chodila obzerať mierumilovná a nevinná mládež. Samozrejme od rodičov sme mali prísny zákaz chodiť tam, no my sme to brali ako dobrodružstvo. Odvážnym predseda šťastie praje.

V tých dňoch v priestoroch dnešného Cafe maestro

vo Valaskej na námestí, kde predtým bol zelovoc, pripravili stôl, na ňom hárky papiera, ktoré strážili odvážni organizátori petície, ktorá sa spisovala na protest proti okupácii nášho štátu vojskami Varšavskej zmluvy a za skorý odchod z nášho územia. Tí odvážnejší občania sa tam pristavovali a podpísavali sa. My, s odvážnejšími kamarátkami a kamarátmi sme si tiež odštáli rad, /ako v socializme na banány pred Vianocami/ a hodili sme svoj podpis s očakávaním, čo sa nám za to stane. V rádiu a v televízii sme potom sledovali, čo sa kde deje, pokiaľ sa ešte mohli informácie o okupácii vysielať. Ruskí vojaci aj s rodinami strávili potom u nás ešte veľa rokov, mali svoje kasárne, svoje sídliská, obchody. Odišli až po Nežnej revolúcii spolu s koncom totalitného režimu u nás, s vedúcou úlohou jedinej, komunistickej strany Československa, éry neslávne známeho budovania komunizmu, ktorého pozostatky nás obťažujú dodnes, lebo demokraciu si mnohí ľudia nevytvorili správne. Ale to už je iná kapitola v našich dejinách.

M. Pacerová

Červený kríž, miestny spolok Valaská pokračuje vo svojej činnosti

22.5.2018 o 8,00 hod. začal odber krvi v miestnom kultúrnom dome. Odberu sa zúčastnilo 25 ochotných darcov, ktorí boli odhodlaní darovať to najcennejšie – svoju krv, životodarnú tekutinu. Darcovia krvi po úspešnom odbere dostanú potravinovú poukážku a Resanku. K dispozícii majú minerálku, čaj, kávu a každý, kto sa dostaví na úvodné vyšetrenie, bez ohľadu na to, či bude z neho tentokrát darca alebo nie, dostane Kexík. Nám, členkám Červené-

ho kríža a súčasne aj darkyniam, sa to zdá byť málo, a tak sme pre darcov pripravili šunkové bagetky a pre všetkých naša ochotná členka p. Jarmila Srnková upiekla výborný koláč. Veľmi pekne ďakujeme všetkým ochotným ľuďom, ktorí sa zaoberali otázkou darcovstva krvi, prišli a z nejakého dôvodu im nebolo možné krv odobrať. Možno sa to podarí už pri budúcom odbere, ktorý sa uskutoční ku koncu novembra. O tom vás ešte budeme včas informovať.

Za najzväčnejšiu tekutinu vyslovujeme veľké ĎAKUJEME:

p. Babničovi M.
p. Baboľovej L.
p. Dluhošovej Z.
p. Gubovej D.
p. Hulíkovi M.
p. Králikovi Š.
p. Krettovi P.
p. Latinákovi J.
p. Miklošovej D.
p. Pravotiakovi P.
p. Prybilovi V.
p. Púchovskému T.
p. Schónovej M.
p. Vilkovi M.

Za miestny spolok Červeného kríža
tajomníčka Vilhanová S.

Organizátori podujatia Ľudové remeslá v objatí hudby – občianske združenie Pekný deň oslovili našich členov Červeného kríža s účasťou na Festivale dychových hudieb a to v rámci obohatenia tejto akcie. Naše pozvanie prijala aj zástupkyňa územného spolku ČK Ing. Spodniaková Z. So svojou pomocníčkou – dobrovoľníčkou. Na námestí sme rozložili stánok a návštevníci podujatia mohli vidieť ukážky resuscitácie, prvej pomoci na figuríne, meranie tlaku. Teší nás, že viac ako dospelých náš stánok upútal deti, ktoré sa zaujímali o prvú pomoc.

V termíne od 23.4. do 6.5. sa zberky sa nám podarilo vykonať celoslovenská zbierka zbierať len necelých 14 €. Čer-Slovenského Červeného kríža vený kríž je hnutie, ktorého pod názvom Aj málo cieľom je chrániť životy, je veľa. Zapojili sme sa do tejto akcie zdravie, dôstojnosť a znižovať utrpenie ľudí v núdzi a snažili sme sa osloviť našich následkom vojen, občanov na námestí, a to počas prírodných alebo podujatia Sta-tastrof a epidemii- stávanie mája. Naše bez ohľadu na ná- členky v tričkách rodnosť, pôvod, ná- ČK na námestí chodi- boženstvo alebo politický- li s označenou pokladničkou. názor postihnutých. Veľmi nás mrzí, že práve na Potešujúce pre nás je, že p. učitelky našej MŠ ochotne prebrali našu pokladničku a do skončenia zbierky ju mali pri sebe v MŠ, kde mohli občania prispieť. Za ČK Silvia Vilhanová

PRÁZDNINY

Dlhé dni a krátke noci,
máme času do polnoci.
Ku bazénu utekáme,
aj zmrzlinu si dáme.
Po dovolenkách chodíme,
peňazí veľa míňame.
S kamarátmi si užijeme,
kofolu si vypijeme.
Začínajú nám prázdniny,
nenesieme za zlé známky viny.
Na pláži si ležíme,
celé noci nespíme.
Tancujeme na párty,
vzduchom letia samé žarty.
Slnko pečie na nás
a my pôjdeme na pláž.

Silvia Pohoreľcová,
Sandra Málusová 8.B

Prázdniny

Vysnívaný je to čas,
má ho rád každý z nás.
Cez zimné sa sánkujeme,
cez letné sa vykúpeme.
Prázdniny nám vedia úsmev
vyčariť,
a vieme sa cez ne aj pekne
zabaviť.
Je to krásny letný čas
a slniečko hreje nás.
V škole zazvoní zvonec,

leto začína, školy je koniec.
Slniečko, voda, deka, zmrzlina,
hranolky na kupku, už mi tečie
slna.
Opaľovacím krémom sa každý
natrieme,
nie každý z nás na slnku za-
drieme.
Potom máš farbu ako červený
rak,
šúpe sa ti koža, bohužiaľ, je to
tak.

Dva mesiace máme od školy
oddychu,
zabudneme aj na Hviezdoslav-
ovu pýchu.

Leto je obdobie krásne,
preto o ňom píšeme básne.
Alica Švejkovská, Eliška Pišojová,
8.B

Prázdniny

Teplé dni a krátke noci,
môžeme sa hrať aj do polnoci.
Zábava nám nebude chýbať,
na leto budeme v dobrom
spomínať.
Tábora sa už nevieme dočkať,
ale, bohužiaľ, si musíme ešte
chvíľu počkať.
Spoznáme tam nových kamošov,
vedúci nám spravia zábavnú šou.
Leo Szalai, Tomáš Vlček 8.B

Matičný hlas

Drahí Valaštania, sestry a bratia matičiari, predkladáme vám dvojstránku o našej činnosti. Žiaľ, v posledných číslach ste sa nedozvedeli všetky informácie a nemali ste možnosť vidieť ani obrázkovú časť. Články, ktoré sme vám písali, sa neuvěřijali, obrázky sa neobjavili. Každopádne sme sa rozhodli, že vás budeme aj naďalej informovať o aktivitách našej veľkej matičnej rodiny. Celoslovensky sa brojí proti Matiçi a jej práci. Na námestí si budete môcť prečítať na výveske kompletne číslo 3/2018 v plnom znení bez úprav, korekcií či bez chýbajúcich obrázkov. A tak si budete môcť, vážení čitateľa, spraviť vlastný názor. Nie je našou úlohou zisťovať, kto je za toto zodpovedný, našou úlohou je vás informovať o našom spoločnom matičnom dianí! Žiaden náš článok nebol, nie je a nebude proti nikomu namierený.

Nosnou časťou bude tentokrát Matičný florbalový turnaj a reprezentovanie matičného spevokolu na východnom Slovensku. Prajeme vám príjemné čítanie!

MATIČNÝ FLORBALOVÝ TURNAJ o pohár starostu obce VALASKÁ

Pri príležitosti Dňa detí sa v našej obci 8.6.2108 uskutočnil už v poradí tretí ročník florbalového turnaja žiakov a žiačok základných škôl regiónu Horehron. Do Valaskej zavítalo celkovo 7 družstiev, z toho boli 2 dievčenské. Družstvá boli rozdelené do dvoch skupín, z ktorých postúpili 4 najlepšie družstvá. Celý priebeh

ky pre svoje školy.

Veľmi nás teší, že po 2 rokoch sa putovný pohár vrátil späť do Valaskej, vo veľmi vyrovnanom finále vyhrali chlapci z Valaskej nad rovesníkmi zo ZŠ Karola Rapoša Brezno (minuloročný víťaz). Najlepší strelec domácich bol Michal Košťal, ktorý strelil 6 gólov. Putovný pohár, detské šampanské, tortu odovzdal starosta obce Valaská. V boji o 3. miesto sa prekvapujúco stretli dievčatá z Valaskej proti chlapcom z Nemeckej. Prevaha chlapcov bola výrazná, a tak ako minulý rok získali 3. miesto. V zápase o 5. miesto sa stretli chlapci zo ŠZS Brezno a chlapci z Gymnázia J. Chalupku Brezno, za nimi skončili dievčatá z Gymnázia J. Chalupku Brezno.

turnaja mali na starosti rozhodcovia a organizačný garant turnaja PaedDr. Magera. Hralo sa v zmysle fair play, súboje, húževnatost a radosť z hry nechýbala žiadnemu družstvu. Každé dieťa dostalo odmenu a dostali aj nové florbal-

Cenu predsedu MOMS pre najlepšieho brankára dostala Paulína Zelenčíková z Valaskej a cenu

zástupcu starostu pre najlepšieho strelca za 13 gólov získal Radoslav Macík z Nemeckej. ĎAKUJEME obecnému úradu, resp. starostovi obce, riaditeľke ZŠ J. Simana, vedúcej školskej jedálne. Poďakovanie patrí aj Breznianskej cukrárni, resp. pani Juhaniakovej za sponzorský dar a našej matičiarky Jarke Srnkovej.

OKRESNÁ RADA MS V BREZNE

Oblastné pracovisko MS za okres Brezno zvolalo 25. 4. 2018 zasadanie za účelom zistenia plnej funkčnosti jednotlivých MO, predloženia správ – matičných akcií jednotlivých MO a tiež kvôli voľbe predsedníctva MS za okres. Stretnutia sa zúčastnili predsedovia MO za Brezno, Čierny Balog, Pohronskú Polhoru, Pohorelú, Šumiac a za Valaskú. Dvaja predsedovia sa nezúčastnili, a to z Dolnej Lehoty a Piesku. Na stretnutie bola prizvaná aj dlhoročná predsedníčka z Valaskej Ing. Fischerová, ktorá sa poďakovala za možnosť pracovať 18 rokov v okresnej rade. Predsedníčka OR MUDr. Bučková jej odovzdala kvety, vecný dar ako poďakovanie za dlhoročnú činnosť v prospech MS v rámci okresu Brezno a tiež pri príležitosti jej životného jubilea. Na zasadaní bola prítomná aj zástupkyňa z Heľpy z dôvodu oživotvorenia tamojšieho MO a ďalší pozvaní hostia. Celé stretnutie viedla okresná predsedníčka a pracovníčka oblastného pracoviska MS.

Predsedovia MO si zvolili štvorčlenný výbor OR MS v tomto zložení:

predseda: MUDr. E. Bučková (za MO MS Brezno)

podpredseda: PaedDr. Matúš Magera (za MO MS Valaská)

tajomník: M. Horáčková (za OP MS Brezno)

pokladník: PaedDr. L. Janoška (za MO MS Pohorelá).

Náš predseda predložil správu za MO Valaská. Predložil informácie o matičných akciách, ktoré sa už zrealizovali a ktoré sa ešte budú realizovať v roku 2018, poďakoval prítomným členom za prejavenu dôveru. Zároveň členov OR informoval o spokojnosti práce matičiariarov vo Valaskej, plnej funkčnosti a zodpovednosti tamojšieho výboru.

STAVANIE MÁJA

Opäť sme rozospievali námestie. Dôvodom radosti a šťastia boli deti, ktoré čakali na svoje vystúpenie pri príležitosti Stavania mája. Deti, ktoré so svojimi rodičmi, starými rodičmi, pedagógmi a hlavne s matičiami si prišli vychutnať oslavy jedného z najkrajších mesiacov v roku.

dagógov pripravili krásne chvíle plné spevu, tanca, dobrej nálady a veselých prekáračiek. Čo na tom, že deti nespievali do mikrofónov, takto to bolo prirodzenejšie a bez stresu. Celý program moderovali pani učiteľky z MŠ a bolo vidieť, ako si deti s nimi rozumejú. Každá pieseň, báseň bola odmenená

Najkrajšími rozkvitnutými kvetmi na našom námestí boli práve deti z MŠ, ZŠ J. Simana, ZUŠ, ŠZŠI, ktoré pod vedením svojich pe-

potleskom, z ktorého vyžarovala hrdosť. Úvodným slovom sa nám prihovril predseda MOMS vo Valaskej a starosta obce Valaská. At-

mosféru umocňovali aj stužky od pani Tóthovej, ktorými deti zdobili máj. V neposlednom rade nám pomohli postaviť naši silní dobrovoľní hasiči. Deti spievali spolu s matičkami v kruhu okolo mája pieseň Máj, máj, máj, zelený na námestí sadený. V takúto chvíľu radosti sa tí skôr narodení myšlienkami vrátili do svojich spomienok, do mladosti či detských čias, keď sa máj zdobil na skalke pod íhračom.

Touto formou sa chceme veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí prišli účinkujúcich podporiť svojím potleskom. Naše námestie opäť ožilo.

SPEVOKOL LIPKA NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

Dňa 16.6.2018 členovia spevokolu Lipka hrdo s pokorou a otvoreným srdcom reprezentovali Maticu slovenskú, ako aj našu obec na 31. ročníku Vranovských hudobných slávností. Pre členov spevokolu to bola premiéra na východnom Slovensku. Po štvorhodinovej krásnej a pohodlnej ceste autobusom sa speváci spevokolu rozcvičovali v priestoroch ZUŠ v blízkosti baziliky Minor, kde mali vystupovať. Na galakoncerte vystúpilo celkovo 10 zborov, pričom 4 boli zo zahraničia (Poľsko, Česko, Bulharsko, Moldavsko).

Náš spevokol potešil spevom prítomných divákov týmito piesňami: Ave verum corpus, Bože, čos ráčil, Cum de core, Tebe pojem a Nech ten chrám. Na záver všetky zbory zaspievali spoločne pieseň Aká si mi krásna. Vo veľmi milej atmosfére sa niesla aj slávnostná recepcia v Juskovej Vôli, kde každý zbor predviedol niečo zo svojho repertoáru. Náš spevokol sa prezentoval ľudovými piesňami. Premiéra na výcho-

de krajiny nášmu spevokolu vyšla a už teraz sa tešíme na opätovnú účasť na 32. ročníku, nakoľko sme dostali osobné pozvanie.

POĎAKOVANIE KOLEKTÍVNYM ČLENOM nášho MO

Pri príležitosti konca školského roka 2017/2018 sa chceme úprimne poďakovať za výbornú spoluprácu našim kolektívnym členom, a to: **materskej škole, Základnej škole Jaroslava Simana a Odbornému učilištu internátnemu vo Valaskej**. Prajeme pedagogickým aj nepedagogickým pracovníkom, všetkým deťom pohodový, slnečný a ničím nerušený letný čas plný oddychu, načerpania nových síl a elánu do nového školského roka. Zároveň veríme, že spoločnými silami, osobným stretnutím nášho predsedu a riaditeľky ZUŠ získame ďalšieho – veľmi cenného kolektívneho člena.

Všetkým čitateľom VH, ako aj celej matičnej rodine a vám všetkým Valaštianam prajeme príjemné strávenie letných dní.

Matičný hlas pripravil výbor MO MS Valaská

Svet výtvarníkov zo Zušky

O cestách do sveta umenia a histórie

V podstate je už prirodzenosťou nás, výtvarníkov zo Zušky, že okrem tvorby je dôležitou súčasťou nášho sveta putovanie za umením a históriou.

Z galérií, ktoré sme túto jar a začiatkom leta navštívili, určite stoja za spomenutie galérie v Bratislave, Košiciach, Poprade, Brne či v Prešove, kde sme sa stretli nielen s umením dávnych majstrov, ale aj súčasných výtvarníkov, ktorí formujú smerovanie výtvarnej tvorby na Slovensku. Z miest, ktoré nám boli bránou do dávnej minulosti, spomeniem napríklad slovenské hrady Ľubovňa, Kežmarok, Strečno či oba zámky v Banskej Štiavnici, ktorá bola kedysi vzácnym, stráženým a v čase tureckej expanzie často ohrozeným klenotom našej krajiny.

O snoch jedného kráľa

Jednou z tých vzdialenejších a náročnejších tohoročných ciest bola na začiatku júna naša výprava za štyrmi nádhernými zámkami v južnom Nemecku, v Bavorsku. Našou zaužívanou predstavou o zámkoch je, že sú z dávnych čias rytierov a kráľov a ich múry si pamätajú celé stáročia ľudských osudov. Miesta, ktoré sme na našej ceste navštívili, nie sú miestami dáv-

ných dejín, ale zhmotnenými snami jedného z posledných panovníkov kedysi mocného kráľovstva - Bavorska. Od najstarších dôb tu vládol rod Wittelsbachovcov, ktorí svojho času zohrali kľúčovú rolu v procese formovania stredovekej Európy.

Ľudovít II. Bavorský - jeden z posledných panovníkov krajiny, aj keď žil v druhej polovici 19. storočia, kedy sa už svet podobal viac tomu nášmu než stredovekému, žil v snoch o zašlých časoch rodu a kráľovstva a rozhodol sa tieto svoje sny zhmotniť. Zámok Herrenchiemsee si dal postaviť ako vernú kópiu francúzskeho Versailles a horský letohrádok Linderhof obklopený štítmí hôr ako pripomienku francúzskych kráľov. Sám sa vo svo-

jich snoch tak trochu videl ako Ľudovít XVI. A v obklopení svetom baroka tu mohol aspoň na moment zažiť pocit, že žije v inej dobe. Zámky Hohenschwangau a Neuschwanstein sú odrazom inej epochy, ktorú rovnako Ľudovít obdivoval. Rannostredoveké dejiny nemeckých krajín, legendy o rytieroch, piesne o Nibelungoch a architektúra románskeho sveta ho natoľko fascinovali, že si tu vytvoril svet, v ktorom sa stal panovníkom z čias mýtov a legiend. Pre nás, ktorí sme tieto nádherné miesta navštívili, to bol nezabudnuteľný zážitok a aj keď to neboli miesta z tých ozajstných dáv-

ných čias, rovnako nás vtiahli do svojej atmosféry a na krátky čas sme sa skutočne ocitli v snoch Ľudovíta II. Bavorského.

Naša dvanásť záverečná výstava

25. mája sme vernisážou otvorili našu v poradí už dvanásť Absolventskú výstavu. V rámci nej sa hosťom predstavili dve naše tohoročné absolventky. Ivana Slivková sa vo svojom projekte, ktorý riešila celý uplynulý školský rok, venovala miestu svojich snov - mestu Paríž. Rôznymi technikami, od klasickej kresby cez mnohé experimentálne postupy ponúkla návštevníkom výstavy svoj pohľad na tie miesta, ktoré ju osobne najviac zaujali a keďže sme na sklonku minulého roku Paríž na našich cestách aj skutočne navštívili, v podstate to už nie sú práce o mieste vysnívanom, ale zažitom.

Tajana Kolajová sa vo svojej celoročnej práci venovala pojmu „dominanta“ a hľadaním obsahu tohto slova v rôznych kútoch sveta vytvorila sériu diel, ktoré zachytávajú tie najkrajšie a najzaujímavejšie miesta a javy, či už spod tvorivých rúk človeka alebo diela prírody.

Súčasťou tohoročnej záverečnej výstavy je aj výtvarný projekt „Cesta časom“, na ktorom v podstate pracoval celý výtvarný odbor a do ktorého sa veľkým dielom zapojili aj niektorí z našich dávnych bývalých študentov.

„Cesta časom“ je náš nový, dlhodobý projekt zameraný na spoznávanie dejín umenia. V rámci neho postupne spoznáme všetky kľúčové momenty vývoja ľudskej tvorivosti od praveku až po dnešné dni. V prvej časti našej cesty, ktorú sme popri iných témach realizovali celý uplynulý školský rok, sme spoznali tvorbu pravekého človeka, prešli sme starove-

kým Egyptom, Gréckom, časmi slávy Ríma, ale aj Kelto, ktorí v tom čase bývali aj na našom území.

Našu dvanástu záverečnú výstavu môžete v priestore Domu kultúry vo Valaskej navštíviť do konca júla 2018.

O plánoch

Výtvarným odborom našej Zušky prešlo za roky mnoho skvelých umelcov. Niektorí sa tvorbe venujú podnes, iných odvialo na úplne odlišné cesty. Všetci ale majú spoločné to, že boli našimi umelcami a mnohé v nich natrvalo ostalo. Pred vyše rokom mi napadlo, že skúsím vytvoriť priestor práva pre nich – ľudí, ktorí kedysi žili Zuškou. Vzniklo tak spoločenstvo „EXZU“, v rámci ktorého sa znovu aspoň

na krátky moment môžu naši dávni umelci stať tvorcami a spoločne vytvoriť niečo veľké. Na jeseň minulého roku sme tak zorganizovali výstavu „Krajina“ a na prelome rokov výstavu „Cesty“, ktorá bola v podstate zároveň výtvarnou retrospektívou našich spoločných ciest po svete. Od decembra ale v rámci tohto spoločenstva pracujeme na ďalších dvoch veľkých projektoch. Počas tohoročnej Kultúrnej jesene budete môcť v priestore Domu kultúry vo Valaskej vidieť našu ďalšiu spoločnú výstavu, tentoraz na tému „Človek“ a na prelome rokov vás už teraz pozývame na výstavu „Krajina II“, ktorá bude výtvarným spracovaním minulosti a prítomnosti našej obce a blízkeho regiónu.

R.Turňa

Prázdniny

Prišiel k nám po roku zas krásnych letných prázdnin čas. Posledné zvonenie čoskoro odbije, deťom sa do tváří úsmev vyryje. Učenie a zlé známky vymenia za letné radovánky. Na lúkach počuť detský krik a smiech, prísť do školy bez úlohy už nebude hriech. Každý si už svoje kufre balí, celé Slovensko sa k moru valí. Pláže plné na prasknutie, teplo je tu na vyhynutie. Doma je však komfort istý, nebudú tu žiadni turisti. Každý z nás si leto užíva, lebo v lete každá duša ožíva. Večerná zábava do rána nekončí, kým leto opäť neskončí. Koniec školy už sa blíži, nič nám už viac neublíži.

Radka Rafajová, Daniela Auxtová 8.B

Prázdniny

Keď skončí škola, začnú prázdniny, hneď budú pestrejšie letné dni. Na kúpaliskách sa stretieme, spoločne sa všetci okúpeme. Veď na prázdniny sme čakali celý rok, máme čas ísť pozrieť dáky zámok. Na dovolenku k moru pôjdeme alebo po Slovensku cestujeme. Voľna budeme mať hojne, aspoň sa môžeme opáliť pekné. V škole zvoní zvonec a školy je koniec. Matúš Baláž, 8.B

PRÁZDNINY

Prázdniny sú veľmi hravé a ich dni sú zrátané. Kamaráti zvonia ráno, šmykaj vonka na kakao. Zober loptu, zober turfy, pôjdeme si zahrať rakby. Už je leto, už je čas, letné hry sú tu zas. Večer schovka, to nás baví, skrývame sa ako hady. Prázdniny – tie máme radi, chováme sa ako chuligáni. Konečne si pospať môžeme, dobrý filmík ráno pozriem. Potom šťastný vonku pôjdem, s kamarátmi rád si kopem. Futbal to je šport veľký, vždy som ako na baterky. Michal Košťial, Matúš Oravec 8.B

Prvé sväté prijímanie

Jedným z výnimočných dní v živote kresťana je deň prvého svätého prijímania, deň, kedy po prvýkrát kresťan prijme Telo Kristovo.

Takýmto výnimočným a zároveň slávnostným dňom bol v našej valašianskej farnosti 27. máj. V Kostole sv. Martina 11 detí (8 detí z farnosti Valaská a 3 deti z farnosti Hronec) prijalo v tento deň do svojho srdiečka Pána Ježiša. Na túto veľkú udalosť sa naše deti svedomito pripravovali pod vedením pána farára Mgr. Romana Kupčáka a pani katechétky Mgr. Katky Paprčkovej.

V túto slnečnú májovú nedeľu vstúpili do pekne vyzdobeného kostolíka prvoprijímajúce deti, odeté už do tradičného bieleho rúcha, sprevádzané duchovným otcom a pohľadmi nás, dojatých rodičov, príbuzných a prítomných veriacich. Pri svätej omši si obnovili krstné sľuby, predniesli prosby, priniesli obeťné dary, spievali piesne a prežili osobné stretnutie so samým pôvodcom a darcom všetkých milostí - s Ježišom Kristom v Eucharistii.

Ďakujeme duchovnému otcovi, že s láskou a trpezlivosťou pripravoval prvoprijímajúce deti na tento slávnostný deň a že im ukázal cestu ako sa stať Ježišovými priateľmi. Veríme, že naše deti budú aj naďalej s nadšením pristupovať k prijímaniu Eucharistie a žiť príkladným kresťanským životom.

Taktiež ďakujeme pani katechétky za prípravu detí v škole na hodinách náboženstva, za pravidelné doprevádzanie detí na katechézne stretnutia, ale aj za pomoc a rady pri organizácii tejto nádhornej slávnosti.

Naše poďakovanie patrí aj pani organizátke Mgr. Lucii Nátherovej, pánovi

fotografovi Stanislavovi Spáčovi, pani Marike Pančíkovej, pani Evke Siládiovej, pani Danke Chrastinovej a každému, kto akokoľvek prispel k vytvoreniu tak nezabudnuteľnej a dôležitej udalosti pre naše deti na ceste k Pánu Bohu.

Vďační rodičia prvoprijímajúcich detí

Dostali sme do redakcie poďakovanie rodičov prvoprijímajúcich detí, keď dňa 27. mája 2018 pristúpilo v našej farnosti k 1. sv. prijímaniu 11 detičiek. Nám sa dostala do rúk zbierka fotografií z 50. – 60. rokov, ktoré zaznamenávajú niektoré udalosti zo života našej obce. O. i. je v nej aj fotografia z 1. sv. prijímania, hoci presne nevieme, z ktorého roku, ale pre zaujímavosť i pre porovnanie ju prikkladáme k tej aktuálnej z roku 2018.

RR

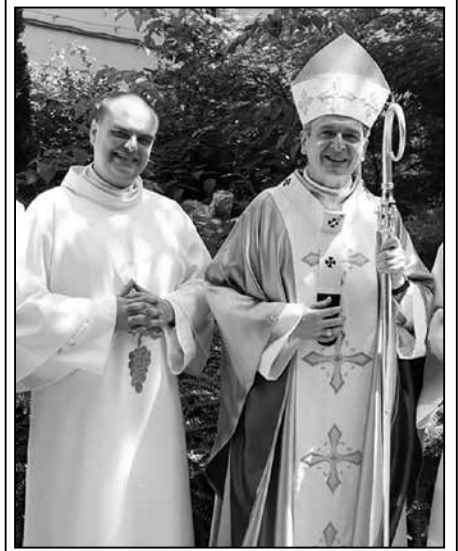

Prijatie sviatosti diakonátu

„Ak kráčaš po cestách Krista, hlas Jeho počuješ, ak za Ním chystáš sa, zablúdiť nemôžeš. Ak tvoja duša čistá poprosí o milosť, v láskevom srdci Krista nájdeš jej stále dost.“

Dňa 16. júna 2018 prijal z rúk mons. Stanislava Zvolenského, arcibiskupa bratislavskej arcidiécezy, sviatosť diakonátu Martin Neumann. Hoci Martin má vo svojom občianskom preukaze trvalé bydlisko Bratislava, všetci Valaštania, ktorí ho poznajú, vedia, že Martin od malého malička lipol a lipne na Valaskej, kde od útleho detstva u starých rodičov Rudolfa a Márie Zelenčíkovcov vyrastal a trávil každé prázdniny. Okolie Valaskej a blízkeho okolia pozná snáď lepšie ako mnohí Valaštania, čo tu bývajú dlhé roky. Tak ako Martina, tak aj jeho sestru Máriu viedla ich milovaná mamina, dnes už zosnulá Anna Neumannová k láske k rodnej obci a k Horehroniu, ktoré si obaja zamilovali. Do prijatia kňazskej vysviacky má ešte jeden rok, a tak myslíme na neho v modlitbe, aby Pán, ktorý ho povolal na dielo služby, mu dal silu aj toto dielo vykonať.

Marika Pančíková

Križ na cintoríne

Nie je to tak dávno, čo sme vo VH priniesli príspevok o stave kríža na cintoríne vo Valaskej. Od tej doby prešlo asi pol roka a čo sme zistili dnes? Z dobre informovaných zdrojov sme sa dozvedeli, že niektorí poslanci pred koncom volebného obdobia vyvinuli snahu podniknúť kroky na renováciu a obnovenie tohto kríža, ale ich snahy a námahy boli zbytočné. Pri mentalite a zložení poslaneckého zboru našej obce narazili na odpor a nesúhlas s alibistickým postojom vraj: „Nech si to dá opraviť cirkev, to patrí jej a nie nám.“ Vážení, zamysleli ste sa niekedy, resp. prešli ste sa niekedy po cintoríne, keď naši obyvatelia obce prichádzajú na cintorín hlavne v dňoch Sviatku všetkých zosnulých, koľkí sa pri tom kríži zastavia, nielen veriaci, ale hlavne tí ostatní, ktorí majú svojich zosnulých príbuzných pochovaných vo vzdialených miestach a nemôžu im ísť vzdať úctu a vďaku. V iných mestách a obciach sa k takýmto veciam správajú s patričnou úctou a zveľaďujú si ich bez ohľadu na presvedčenie a vierovyznanie, len u nás tu visí nad krížom pomyselný Damoklov meč a čaká na svoj čas. Ak si dobre prezriete, v akom stave sa kríž nachádza, tak sa uvedomíte, že je to len otázka času, kedy sa rozpadne a ostane tam len torzo ako nemá výčitka tým, ktorí prídu po nás; hoci tam stojí už od roku 1898, čo je 120 rokov. Čo si tam potom dáme umiestniť? Kosák a kladivo, symboly bývalého režimu, alebo moslimský minaret, aby sme boli svetoví? Keď môže naša obec vynakladať nemalé finančné prostriedky na spoločenské akcie, ktoré sa končia ako vždy alkoholickými seansami, je smutné, že si nenájde finančnú čiastku na renováciu ničoho, čo je súčasťou našej obce dlhé roky a pripomína našim obyvateľom odkaz našich predkov, ktorí stáli pri zrode a budovaní našej obce a niektorým spoločenstvám sa sypú financie vrchom i spodkom.

Marika Pančíková

Valaštianska fara

Rudolf Bobok a jeho chovanec Anton A. Baník

Pamätná tabuľa na kaplnke sv. Jána v „ materskej“ časti Valaskej nám pripomína nášho významného rodáka. Podľa neho je pomenovaná aj obecná knižnica. Anton A. Baník (1900-1978), kultúrny historik, jazykovedec, archivár a knihovník Matice slovenskej vyrástol vo valaštianskej fare. Bolo to v čase, keď sa 19. storočie práve „preklopilo“ do 20.

V jeho osobe akoby sa skoncentrovala všetka kultúrna atmosféra tohto miesta, ktorú začal „nasávať“ už od detstva. Najskôr dostal pevné základy kresťanskej morálky. O Rudolfovi Bobokovi a o sebe píše vo vlastnom životopise. „... *Katechizmus bola moja prvá slovenská kniha, ktorú som čítal a pochopil. Učený ľudomil vzal si od vtedy úplne na svoju starosť moju výchovu a sám vynakladal na všetky moje štúdiá až do svojej smrti.*“

Rudolf Bobok svoju ušľachtilú kresťanskú a kultúrnu snahu, chrániť, vychovávať a vzdelávať obecné spoločenstvo – svojich farníkov, preniesol aj na jednotlivca – tohto chlapca. Ten bol vo fare doma. Antonova osamelá matka Anna, farská „gazdiná“ starala sa o domácnosť kňaza, on sa vzorne postaral o chlapcovu výchovu a vzdelanie. Dal mu k dispozícii svoju knižnicu. Najskôr mu z kníh čítal, vysvetľoval ich obsah, učil ho s nimi aktívne pracovať, triediť a využívať vedomosti. Nadaný chlapec v podnetnom prostredí všetko skôr chápal. O rok skôr nastúpil aj do školy v obci k Andrejovi Zafkovi. Súbežne fungovalo školské aj domáce vzdelávanie. Patrila do neho aj hudba. Chlapec sa naučil hrať na harmonike, na farskom klavíri, poznal noty, dokázal zložiť (skomponovať) hudobnú skladbu. Zbieral a zaznamenával texty aj nápevy ľudových piesní vo svojom okolí. Zaujímal sa o prírodu, fyziku, chémiu, ale aj o techniku. Dozvedel sa o Jozefovi Murgašovi a jeho vynálezoch v rádiotelegrafii. Vedel dobre fotografovať, čo vtedy bola skôr ojedinelá vec. Medzi kňazom a jeho chovancom (on ho nazýval aj dôvernejšie – „môj synovec“) sa vyvinul silný a úprimný otcovsko-synovský vzťah.

Čo sa do človeka vštepi v detstve, s tým sa potom „ťahne“ po celý život. Prostredie fary vo Valaskej poskytlo Antonovi Baníkovi základné impulzy – základné humanitné i prírodovedné podstatné poznanie aj základy vzťahu k umeleckým prejavom – k literatúre, hudbe, k vedám. Toto potom v sebe mohol ďalej rozvíjať. Už v tých časoch chlapec dostal mimoriadnu výchovu vo „vlastneckom“ duchu – v modernom európskom ponímaní. Rudolf Bobok vo svojej fare „predučil“ jeho životnú cestu.

Štvrtú triedu ľudovej školy absolvoval osemročný Tonko Baník v Banskej Štiavnici, aby sa podočil v jazykoch – nemčine a maďarčine. Počas ďalšieho štúdia v rokoch 1909-1917 na piaristickom gymnáziu v maďarskom Vacove okrem hlbokého záujmu, predovšetkým o matematiku, fyziku a elektrotechniku, priťahovali ho literárno-historické a umelecké otázky. Pôsobí tiež ako organista a klavirista. Keď v lete v roku 1915 prišiel domov na prázdniny, odohrala sa v jeho živote významná udalosť. Neskôr ju opisal v osobitnom obsiahlom článku. Jedného dňa, keď hral s chlapcami pri hrone futbal, dobehli pre neho z fary, že má návštevu. Čakal na neho neznámy pán. Bol to známy maďarský hudobný skladateľ Béla Bartók (1881-1945), vynikajúci klavírný koncertný majster a zberateľ hudobného folklóru. Ako vedec – etnomuzikológ, zameriaval sa na štúdium ľudovej hudby, najmä národov v Uhorsku. Toho leta na svojej výskumnej ceste po slovenských dedinách ubytoval sa v Hronci u pána lesného správcu. Tam sa dozvedel, že v susednej obci, vo fare, má mladý študent rukopisnú zbierku miestnych ľudových piesní. Keď si ju prezrel, bol veľmi prekvapený, čo chlapec dokázal – predsa len pochádzal zo zastrčenej dedinskej fary. Vysoko zbierku ocenil a ľudové piesne z Valaskej zaradil do svojho veľkého zberateľského diela. Ocenil aj Tonkove hudobné skladby, aj úroveň jeho klavírnej hry. Nahovárал Baníka na štúdium hudby (– no klavírna hra, komponovanie sa stalo len jeho celoživotnou záľubou). Aj mladý študent pri tomto prvom stretnutí bol očarený virtuóznou klavírnou hrou majstra, akú dovtedy nepočul. Medzi umelcom a študentom sa vyvinulo pevné priateľstvo. A keď mladý Baník dokončil gymnázium vo Vacove, navštevoval Bartóka v Budapešti, v jeho dome v záhradnej štvrti na periférii hlavného mesta.

V jeseni 1918 sa skončila prvá svetová vojna, rozpadol sa mnohými nenávidený maďarský štát. Slováci získali svojbytnosť v rámci novej Československej republiky. Od tohto dátumu aj Bobok písal valaštiansku farskú kroniku v slovenskom jazyku. Zaujímavé sú zápisy od 28. októbra 1918 do novembra 1919, kedy Bobok zvlášť aktívne verejne vystupoval. Začiatkom novembra 1918 zorganizoval vo valaštian-

skom kostole veľkolepú slávnostnú ďakovnú omšu s kultúrnym programom „na počesť ukončenia vojny a získania národnej slobody“. 1. decembra 1918 sa verejne prihlásil k novej republike svojím prejavom na veľkom ľudovom zhromaždení v Brezne. 29. decembra 1918 inicioval s národovcami vo Valaskej založenie prvého demokratického zastupiteľstva – Obcej slovenskej národnej rady a stal sa jej predsedom.

V roku 1919 v jarných mesiacoch Rudolf Bobok, (spolu so svojim bratom Arnoldom, profesorom teológie v Banskej Bystrici) bol nútený na niekoľko týždňov z obavy o svoj život opustiť Valaskú pred postupujúcimi maďarskými vojskami a odísť na Moravu. Nový československý štát na juhu Slovenska nemal ešte stanovené pevné hranice s Maďarskom. Predné hliadky armády Bélu Kúna v našom kraji prenikli cez Muráň až na Červenú Skalu, od Kriváňa až na Sihlu, československí legionári a dobrovoľníci odrážali útoky pod Banskou Bystricou pri Hronseku a Badíne. Situácia vyzerala hrozivo. Pre utečencov zostala voľná cesta len cez hrebeň Nízkyh Tatier do Liptova, na železničnú trať do moravského Bohumína. Maďarskí bolševici hrozili slovenským panslávom smrťou obesení. Po usporiadaní pomerov a štátnych hraníc, koncom roku 1919, sa Rudolf Bobok angažoval pri zriadení („oživtovení“) Miestneho odboru Matice slovenskej pre Brezno a okolie. Do výboru tejto organizácie okrem členov z Brezna, boli zvolení, ako zástupcovia z okolitých obcí, aj kňazi z Beňuša, z Hronca, z Dubovej, z Lopeja, aj Rudolf Bobok z Valaskej. Neskôr po čase došlo, s učiteľom Andrejom Zafkom, aj k založeniu valaštianskeho matičného odboru. A čo priateľ Jozef Murgaš v Amerike? Aj on zo všetkých síl bojoval a podporoval, medzi slovenskými krajanmi, utvorenie novej Československej republiky.

Na obrázku: Rudolf Bobok v záhrade na Sliaci (rok 1931), vpravo Anton Baník a vľavo tesne vedľa kresla jeho matka Mária Baniková

A čo v tých prelomových časoch mladý Valaštan Anton Baník? Vtedy už bol vysokoškolským študentom. Ako uvádza vo vlastnom životopise, po gymnaziálnych štúdiách bol všestranne orientovaný a na vysokú školu veľmi dobre pripravený. Začal študovať elektrotechniku na budapeštianskej „polytechnike“. Popri tom využíval všetky kultúrne možnosti veľkého hlavného mesta. Dôkladne sa oboznámil najmä s knižnicami, múzeami a archívmi – s ich obsahom, s divadlami, koncertnými sieňami a obrazárňami. (Nadobudol obsiahle vedomosti o slovenských knihách v ústredných maďarských knižniciach, čo mu neskôr pomohlo pri oficiálnom vyjednávaní na medzistátnej úrovni o navrátenie týchto kníh na Slovensko do martinskej Matice.) Neskôr po vojne, v nových pomeroch v ČSR, prešiel Baník študovať už „domov“ – do Brna a potom do Bratislavy. Tu ale už „preorientoval“ profesijné zameranie svojho štúdia, namiesto techniky, ako on sám uvádzal, „na – pre obranu slovenského národa potrebnéjšie humanitné disciplíny – na slovenskú jazykovedu, literárnu históriu, knihovedu, archívnic-

stvo“. V tejto jeho kreatívnej profesijnej preorientácii a všestrannosti možno nájsť vycititeľ podobnosť aj humanistický odkaz živej pamiatky na osobu Jozefa Murgaša, ktorú medzi sebou udržiavali kňaz Jozef Bobok a jeho chovanec Anton Baník. V čase vysokoškolských štúdií a po nich sa Baník vyprofiloval na významného bádateľa a popredného znalca slovenskej národnej literatúry, jazyka, kultúrnej histórie. Bol autorom vynikajúcich vedeckých štúdií, ktoré vytvoril na základe podrobného štúdia historických prameňov. Prispel k historickému objasneniu a zhodnoteniu počiatkov slovenského národného uvedomenia a obrodenia od polovice 18. storočia. Pracoval ako archivár a knihovník Spolku sv. Vojtecha v Trnave a potom v Matici slovenskej v Martine, kde zastával vedúce funkcie. Tam ako špičkový knihovedný pracovník bol autorom modernej koncepcie slovenskej národnej knižnice. Zaoberal sa aj pedagogickým pôsobením. V roku 1940 získal na Slovenskej univerzite v Bratislave titul doktor filozofie a potom tam v r. 1943 až 1949 aj učil ako docent dejín staršej slovenskej literatúry. Bol aj novinárom – kultúrnym redaktorom. Zaujímal sa o umenie, zvlášť o hudbu – písal kultúrne recenzie, vystupoval v rozhlase. Bol výborným šachistom. Hrať na klavíri a komponovať hudbu neprestal až do svojej staroby.

Rudolf Bobok po odchode do dôchodok (1928) odišiel z Valaskej na Sliac, kde v roku 1931, 72-ročný, umrel. Jeho bohatú knižnicu, spolu aj s Murgašovými obrazmi, zdedil po ňom Anton Baník. S láskou ju opatroval a všetky knihy z nej začlenil do svojej vlastnej obsiahlej (100 000 jednotiek) knižnice, budovanej od študentských čias. Ako matičný pracovník toto všetko nakoniec odovzdal Matici slovenskej – do matičného archívu a do martinskej Slovenskej národnej knižnice – „predisponoval to národu“. Keď 29. 12. 1978 zomrel, pochovali ho na Národnom cintorine v Martine. Tu vedľa neho spočíva aj jeho matka Mária Baniková (1881-1962) a jeho manželka Anna rod. Böhnšchová.

Mgr. Martin Weiss, Hronec

Nabudúce: Ešte o Murgašovom obraze Sedliacky dvor (dodatok k „Valaštianskej fare“)

Podnet k zriadeniu kina vo Valaskej vyšiel z výboru SVOJPOV / pobočky spolku „Sväz vojakov povstania“. Cestou MNV bola požiadaná filmová spoločnosť v Bratislave, no na výzvu nereagovala. V lete roku 1951 vybral sa právnik Matúš Kučera, funkcionár SVOJPOV-u do Bratislavy, kde mu bolo povedané, že veľa kín bolo vojnou zničených, preto je nutné postarať sa najprv o tieto. V túto dobu môžu Valaštania využívať kino v Hronci a v Podbrezovej.

Valaštania sa neuspokojili a pripravili zmluvu s vdovou Chudíkovou, majiteľkou sály pri krčme zvanej u Mihálikov. Miestnosť upravili a v druhom polroku 1952 bolo sľúbené zriadenie kina. Staré železné stoličky priviezli z Banskej Bystrice, kde do tamojšieho kina prideliť nové.

Prvýkrát sa premietalo na Vianoce 1952. Správcom až do roku 1957 bol riaditeľ školy Vojtech Nezbeda. Prvým pokladníkom kina bol Jozef Ševčík. Po ňom prevzal túto funkciu Jozef Zajac. Bol invalid, mykanie hlavou mu spôsobila stolárska práca s ťažkým hoblíkom. Bývalí návštevníci kina si na neho určite pamätajú.

V kine, ktoré pomenovali „Trangoška“, bolo 170 miest. Ako vyzeralo,

môžem popísať po roku 1960, keď som pravidelne navštevovala filmové predstavenia so svojimi kamarátkami.

Televíziu sme ešte doma nemali, tak sme sa deti každú nedeľu za obedom ponáhľali do kina, na rozprávku. (Medzi moje obľúbené patrili české a sovietske farebné rozprávky, ako napr. Hrátky s čertom, Princzňa so zlatou hviezdou na čele, Človek obojživelník.) Cesta popri Hrone ešte neexistovala, áut bolo málo, takže sa rodičia nemuseli báť ani o menšie deti. Novovalášťania chodili cez Studničku, potom hore skalou popri Kollegove dome na Zahumná a fortňou, obecným prechodom pomedzi domy na ulicu. Budova, ktorej súčasťou bola kinosála, stála na mieste, kde je dnes detské ihrisko v starej Valaskej. Jej história siaha do dávnejšej minulosti. V podstate ju dal postaviť židovský obchodník a krčmár Benjamín Fried po roku 1850. Po prvej svetovej vojne pripadol tento hostinec legionárovi Jurajovi Chudíkovi. Až po jeho náhlej smrti vdova Rozália Chudíková so svojim druhom Štefanom Mihálikom dali v roku 1933 pri krčme pristaviť sálu smerom do dvora, ktorú v roku 1952 prerobili na kinosálu. V prednej miestnosti vpravo, v „čakárni“, bolo treba stáť pred kabínkou v rade na lístky. Starší chlapci nás neraz vytlačili z radu, vopchali sa dopredu. S lístkom v ruke sme zas čakali pred dverami do kinosály, kým nás uvádzačky v modrých pláštoch, tetky Helena Krupová a Manca Katreniaková nepustili dovnútra. Premietacie plátno bolo umiestnené hneď nad dverami. V prvých dvoch radoch bol lístok za korunu, v ďalších za dve a na vyvýšenom mieste za tri koruny. Keď dávali farebné a širokouhlé filmy, lístky boli drahšie, s príplatkom.

Dĺžka bola z dosák napustených zvláštnym čiernym náterom ešte z čias, keď miestnosť slúžila ako sála pre zábavu a divadlá pri krčme u Mihálikov. Za mojej mladosti sa už sedelo na drevených vyklápacích stoličkách spojených do radov, aké sú doteraz v sále kultúrneho domu na sídlisku. Asi v strede kinosály, po krajoch, boli dve liatinové pece. Keď v zime tetky uvádzačky dobre priložili uhlia, rozpálené pece žiarili do tmy. Povinnosťou zamestnancov kina bolo priviezt' zo stanice od

Čo rozprávali pamätníci

O KINE „TRANGOŠKA“

Pri výmene kotúčov bola prestávka. Chlapi a chlapci si odsokčili do výčapu na pivo alebo limonádu. Záchody, to boli drevené latríny vo dvore za krčmou.

Filmy v kine „Trangoška“ sa premietali v utorok, vo štvrtok a v nedeľu. Keď bol filmový „trhák“, /napr. Traja mušketieri, Jánošík, Romulus a Remus, Winnetou a pod., premietalo sa aj trikrát za sebou a pridávali sa dopredu a po bokoch lavice – prístavky. Filmy sa delili na mládeži prístupné a neprístupné. Niektoré boli určené pre divákov od 10 rokov, 15 rokov, dokonca aj od 18 rokov. Ťažko bolo oklamať tetky uvádzačky, no stávalo sa to. Na večerné predstavenia o 19. hodine nesmeli chodiť školopovinné deti. Raz prišiel na kontrolu sám riaditeľ základnej školy, Branislav Hudec. Zastal si do dverí, dal zapáliť svetlo a preveril si návštevníkov. To by ste mali vidieť ten zhon, čo nastal. Mládež sa vrhla k bočnému východu a mizla cez drevený gang na dvor, kde našli skrýšu v starej kolkárni. Nespratníkovi zvykli za golier vyšíkovať aj tetky uvádzačky. Poriadok musel byť. V čase socializmu sa často hrávali filmy budovateľské alebo sovietske bojové. Pre dospievajúcu mládež bolo kino miestom stretávania. Takýchto divákov vôbec nezaujímalo, aký film dávajú, hlavne že tam bolo teplo a tma. Takto sa tam stretávali frajeri a frajerky, po skončení filmu posedeli na lavičke oproti kina a nakoniec sa odprevádzali.

Na film Rodná zem mi zostala nasledujúca spomienka. Bolo leto, prázdniny a ľudia z dediny pracovali na poli. Ja som ten film už poznala a veľmi som ho chcela znova vidieť. Pred kino sa ustanovilo len zo desať ľudí a na to, aby sa premietalo, ich bolo potrebné 15. Tak sme aj s kamarátkami chodili po domoch zháňať zvyšných divákov. Pamätám sa dodnes, že ako posledného sme oslovili na ulici pána Cyrila Krbylu, ktorý išiel hneď s nami a zachránil predstavenie, ktoré bolo mojou „srdcovkou“. Odvtedy som videla v televízii ten film nespočetnekrát, no taký pôžitok z neho ako v starom kine, aj keď s nevelkou „plachtou“, som už nezažila. Krčmu u Mihálikov s kinosálou aj s okolitými domami zrútili, keď sa vo vedľajšom dvore gazdovi Michalovi Havrilovi prepadol kôň do jaskyne.

Po dostavaní kultúrneho domu a kinosály na sídlisku sa situácia zme-

Takto vyzerala ešte zastavaná plocha na mieste dnešného detského ihriska vedľa Hostinca pod Úbočou

nila. Televízne prijímače už mali v každej rodine.

Za nič na svete by som nevymenila tú dobu, keď sme sa deti a mládež mali možnosť stretávať v kine.

Niektó múdry povedal, že **kino je vrchol ľudskej slasti**. Tak som to cítila a prežívala aj ja a zaiste budú so mnou súhlasiť aj mnohí diváci, ktorí mali alebo aj majú v obľube filmové predstavenia. Prostredníctvom filmov sme sa mohli preniesť do sveta rozprávok, spoznať históriu dávnej a tiež nie tak vzdialenej minulosti, rozšíriť si obzor o živote ľudí v rôznych krajinách sveta, prežívať príjemné pocity pri filmoch o zaľúbencoch a tešiť sa, keď dobro zvíťazilo nad zlom.

Mária Luptáková

O čom rokovala sociálna komisia

Prejednávali sme materiály k spracovaniu Komunitného plánu rozvoja obce. Je to materiál veľmi dôležitý pre obec a vyplýva zo zákona, že každá obec ho musí mať prijatý. Bez tohto plánu nemôže čerpať žiadne prostriedky na sociálnu oblasť. Prejednávali sme záškoláctvo a správanie sa detí v škole aj mimo nej. Chceli by sme vyzvať občanov, aby boli aktívni a sami prišli na referát sociálnych vecí povedať, čo by bolo dobré urobiť okrem už doterajších aktivít. Trápi nás združovanie sa mamičiek s deťmi, kde sme navrhli určité riešenie. Čo je ale taktiež akútne, čo by chceli robiť naši mladí občania. Máme športoviská, treba ich využívať, ale aj v iných oblastiach, čo by mala obec pre nich robiť. Poviete viacerí, že pre mládež sa nerobí nič. A čo by sa malo robiť nepríde nikto povedať. Ďakujeme za pochopenie a verím, že keď dáme hlavy dokopy, niečo určite vymyslíme.

B. Pastírová

Sociálny taxík

Milí spoluobčania, obec Valaská poskytuje od 02.05.2018 služby sociálneho taxíka pre obyvateľov Valaskej (Valaská – sídlisko, materská časť obce, Piesok) v pracovných dňoch v čase 7:00 – 11:00 prednostne obyvateľom prepravujúcich sa do Brezna alebo Banskej Bystrice, a to do zdravotníckych zariadení. Poskytnutie služby do Banskej Bystrice je prijímateľ povinný objednať vopred minimálne 7 dní pred jej poskytnutím, v rámci mesta Brezna minimálne 1 pracovný deň. Objednávky na prepravu si môžete objednávať na tel. číslo: 0911 723 537. Ostatné informácie Vám budú poskytnuté na obecnom úrade pri Bc. Krupovej na tel. č. 048/6711508 alebo mail: socialneveci@valaska.sk

Poplatky pri prevoze v rámci Valaskej	
Skupina občanov	Suma za prepravu v eurách
Občan s preukazom ZŤP, senior nad 62 rokov	0,50
Občan s nepriaznivým zdravotným stavom	1,00
Rodičia s maloletými deťmi	1,00
Poplatky pri prevoze Valaská - Brezno	
Občan s preukazom ZŤP, senior nad 62 rokov	2,00
Občan s nepriaznivým zdravotným stavom	4,00
Rodičia s maloletými deťmi	4,00
Poplatky pri prevoze Valaská – B. Bystrica a späť	
Občan s preukazom ZŤP, senior nad 62 rokov	18
Občan s nepriaznivým zdravotným stavom	23
Rodičia s maloletými deťmi	23

Zdarma - sprievodná osoba

Ochrana osobných údajov

Vážení čitatelia Valašianskeho hlásnika, dňom 25. mája 2018 vstúpilo do platnosti nariadenie Európskej únie GDPR č. 2016/679. Čo to vlastne je? GDPR (General Data Protection Regulation) je európske nariadenie zavádzajúce **jednotné pravidlá v oblasti ochrany osobných údajov, ktoré od 25.5.2018 začali platiť vo všetkých členských štátoch EÚ.** Toto nariadenie EÚ si však nemožno zamieňať s novelou zákona o ochrane osobných údajov, ktorá je v legislatívnom procese. Podľa informácií zamestnancov OcÚ Valaská, ktorí nám doposiaľ poskytovali údaje o jubilanoch, novonarodených občanoch našej obce, ale aj tých, čo opustili naše rady, už vám v súlade s týmto nariadením nemôžeme na stránkach obecných novín prinášať tieto informácie. Zároveň nemôžeme uverejňovať ani nekrológy zomrelých spoluobčanov, ako sme to robili doposiaľ. Toto je možné len so súhlasom dotknutej osoby, ktorá nás o to požiada. Zamestnanci OcÚ Valaská absolvovali školenia týkajúce sa tejto problematiky. Nás ako členky redakčnej rady na toto školenie ani neprizvali, takže my vám informá-

cie môžeme podať len sprostredkovane. Požiadali sme o odborný výklad prednostu Obecného úradu vo Valaskej Mgr. Petra Cígera, ktorý nám k tejto problematike preposlal nasledujúce stanovisko: **Úmrtie**

V danom prípade je potrebné aplikovať ust. § 15 Občianskeho zákonníka:

„Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom. V zmysle tohto ustanovenia je potrebné, od uvedených osôb vyžiadať súhlas so zverejnením.

Predmetnú skutočnosť je potrebné aplikovať aj na zverejňovanie smútočných oznamov na webovom sídle obce. Zverejnené oznamy, pri ktorých prevádzkovateľ nedisponuje súhlasom hore uvedených osôb, je potrebné stiahnuť z webového sídla alebo vyžiadať od predmetných osôb dodatočný súhlas.

Uvítanie do života

Osobitný súhlas v danom prípade nie je potrebný, nakoľko ide v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane osobných údajov – GDPR, o oprávnený záujem prevádzkovateľa – podpora pôrodnosti v obci a vyjadrenie

vďačnosti a gratulácie rodine.

Zápis občanov do pamätnej knihy, sobáš

Ak sa novomanželia, resp. iné fyzické osoby, príp. zákonní zástupcovia podpisujú do pamätnej knihy dobrovoľne, nie je potrebný osobitný súhlas

Jubilanti, pozvánky na stretnutie jubilantom

Osobitný súhlas v danom prípade nie je potrebný, nakoľko ide v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane osobných údajov – GDPR, o oprávnený záujem prevádzkovateľa – vyjadrenie vďačnosti, úcty a gratulácia jubilantom. Osoba svojou účasťou de facto vyjadruje svoj súhlas.

Zverejnenie v časopise (narodenie, sobáš, úmrtie...)

V danom prípade by prevádzkovateľ mal disponovať osobitným súhlasom v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane osobných údajov – GDPR, v danom súhlase by mal byť vymedzený rozsah osobných údajov a účel spracovania. Pri zomrelých je potrebné aplikovať ust. § 15 Občianskeho zákonníka: Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osob-

nosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

V zmysle tohto ustanovenia je potrebné od uvedených osôb vyžiadať súhlas so zverejnením.

Predmetnú skutočnosť je potrebné aplikovať aj na zverejňovanie smútočných oznamov na webovom sídle obce. Zverejnené oznamy, pri ktorých prevádzkovateľ nedisponuje súhlasom hore uvedených osôb, je potrebné stiahnuť z webového sídla alebo vyžiadať od predmetných osôb dodatočný súhlas.

Zverejnenie fotografií (uvítanie do života, stretnutie seniorov - v časopise a na stránke obce)

V prípade, ak akcia je neverejná, je potrebný osobitný súhlas. Súhlas môže byť zakomponovaný aj v pozvánke na danú akciu, kde bude v texte uvedená niečo v zmysle: „osoba svojou účasťou na akcii súhlasí s vyhotovovaním a zverejňovaním fotografií z predmetnej akcie.“ Na mieste konania akcie by mal byť oddelený priestor, v ktorom sa fotiť nebude a priestor, v ktorom sa fotiť bude.

Ak by ste potrebovali viac informácií, rada Vám zodpoviem, chaotické obdobie sa už upokojilo - Mgr. Raniaková Paulína, ochrana osobných údajov

SLOVÁ KOSTI NEZLOMIA, ALE ZLOMIA SRDCE

Amišské príslovie - Amiši sú nábožensko-etnická skupina žijúca najmä v USA a v Kanade. Ide o kresťanov anabaptistického smerovania. Život Amišov je postavený na odmietaní výtvarných moderného života, snahe uchovávať si zvyklosti a technológie, ktoré boli pre západnú civilizáciu typické pred viac ako sto rokmi. Najčastejšie odmietajú autá, miesto ktorých používajú povoz ťahaný kónskou silou, odmietajú elektriku a moderné oblečenie. Odev si zachovali od predkov z 18. – 19. storočia, typický pre sedliakov s obmedzením gombíkov, ktoré pre Amišov predstavujú symbol vojenských uniforiem – tie mali veľa gombíkov. Amiši majú zakorenený odpor voči vojne.

Vážení čitatelia VH,

ako isto všetci vieme, koncom tohto roku končí volebné obdobie ako pre starostu obce, tak aj pre poslancov Obecného zastupiteľstva vo Valaskej. Už v predchádzajúcich číslach VH sme vás informovali o zmenách na poslaneckých kreslách nášho obecného zastupiteľstva. Niektorí naši poslanci zotrvali vo svojich funkciách, niektorí z rôznych dôvodov odstúpili. My sme sa nich obrátili s pár otázkami, aby krátko zhodnotili svoje pôsobenie v poslaneckom kresle. O vyjadrenie sme požiadali súčasných poslancov obecného zastupiteľstva a to s otázkami:

- 1. Ako vidíte pred koncom volebného obdobia svoje pôsobenie na poste poslanca obecného zastupiteľstva?**
- 2. Je niečo, čo ste chceli vykonať a nestihli ste to, alebo vám to nejakým spôsobom bolo umožnené?**
- 3. Mienite kandidovať aj v budúcich komunálnych voľbách?**
- 4. Ako by ste zhodnotili situáciu v komunálnej politike v našej obci za posledné volebné obdobie?**

Mária Pacerová

1. Ako vidíte pred koncom volebného obdobia svoje pôsobenie na poste poslanca obecného zastupiteľstva?

Čakala som, že budem môcť pre občanov a obec urobiť viac. No stačila som len spoznať, ako to v našej obci funguje, čo je dobré, čo je zlé a podporiť to, čo som pokladala za správne. Je veľa toho, čo sme chceli vo Valaskej urobiť, vybudovať, no poslanec má kompetencie len upozorniť na to, odporučiť, výkonný orgán má konať. Všetko je o ľuďoch.

O ľuďoch vo vedúcich funkciách, o ich pomocníkoch, o občanoch. Keď si porozumejú, ťahajú za rovnaký koniec pre dobrú vec, tak sa aj niečo dosiahne. Chce to nezištnosť, zodpovednosť, dobré nápady a spoluprácu. Keď sa to v našej obci dosiahne, bude obec prosperovať.

2. Je niečo, čo ste chceli vykonať a nestihli ste, alebo vám to nejakým spôsobom bolo umožnené? Ťažká otázka. Čiastočne som na ňu odpovedala v prvej otázke. Ja sama som nemohla nič stihnúť alebo urobiť, mohla som len dobré podporiť, navrhnúť, čo som aj robila. Veľa dobrých vecí ostalo len pri uzneseniach. Škoda.

3. Mienite kandidovať aj v budúcich komunálnych voľbách?

Keby som bola mladšia, tak by som chcela, lebo v tomto volebnom období som len zbierala skúsenosti. Bolo by krásne pracovať s ľuďmi, ktorí sú v správnom čase na správnom mieste. Treba dať príležitosť mladším.

4. Ako by ste zhodnotili situáciu v komunálnej politike v našej obci za posledné volebné obdobie?

V každej otázke som na túto poslednú čiastočne odpovedala. *Mohlo to byť aj lepšie.*

Prečo takto hodnotím? Nejasnosti a podozrenia z nekalého konania okolo Valbytu, podozrivé budovanie čističky odpadových vôd pre Hronec v katastri Valaskej pri moste medzi Hroncom a Valaskou, zlé cesty, nedoriešená kanalizácia, nedôstojné podmienky v bytovom dome, kde sídli obecný úrad, nedoriešený zosuv pôdy na ulici Pod Hrbom, nedoriešený podvod pri kúpe multikáry, nekvalitné osvetlenie s nevhodnou zmluvou, neplatiči, nevyriešená krádež trezoru na OcÚ, chodník na Piesku, nesplnené uznesenia, veľa poslancov sa vzdalo mandátu kvôli már-

nej snahe k niečomu sa dopracovať... Z tých lepších vecí spomeniem aspoň rekonštrukciu ZUŠ / aj keď aj tam sa nedodrжали postupy/, z iniciatívy p. Milana Štēja vyrastá na Skalke hutnícke múzeum, sociálny taxík.

Napriek zlému hodnoteniu je tu stále nádej, že keď sa všetci budeme viac snažiť, keď nebudeme ľahostajní k nepravostiam, ktoré sa dejú okolo nás, keď naberieme odvahu upozorňovať na ne, keď nebudeme ľahostajní k prírode, k životnému prostrediu, bude lepšie. K tomu potrebujeme čestných a kompetentných vedúcich predstaviteľov, **preto poďme voliť a dobre si vyberme.**

Blažena Pastírová

Post poslanca OcZ je funkcia pre niekoho krásna, náročná a veľmi zodpovedná. Záleží na tom, kto to ako cíti a ako sa snaží komunikovať s ľuďmi a hlavne robiť pre ľudí. Legislatíva je práve v tomto období pre poslancov OcZ neprajná. Ľudia, čo nemajú prehľad čo môžu a nemôžu robiť, poslanci si myslia, že poslanec má veľké právomoci. Čo čert nechce, je to práve teraz naopak. Posilňujú sa právomoci starostov a poslanec je už podľa mňa volený orgán bez právomoci. Povedané po našom, čo sa vedenie rozhodne, to bude a my sa môžeme vyjadriť len na zastupiteľstve pri hlasovaní. Áno, čo môžeme zatiaľ najdôležitejšie, je hlasovanie o rozpočte obce, čo nie je málo, ale zase záleží na tom, aké je zloženie poslaneckého zboru - či robí pre ľudí v dedine, alebo len pritakáva vedeniu obce. Keď niekto kandiduje na poslanca, mal by si uvedomiť, ako dobre pozná dedinu, ľudí v nej. Že nebude poslancom pre seba, svoju rodinu a svojich známych, ale mal by pracovať pre všetkých ľudí. Netreba sa v dedine hrať na politikov za jednotlivé strany, ale vidieť treba prospech pre ľudí. Treba mať vždy otvorené oči, srdce na pravom mieste a v hlave poriadok. Svoje skúsenosti som sa snažila odovzdávať novým poslancom, pokiaľ mali záujem. Niektorí, dovolím si napísať, nemajú znalosti ani o katastri obce Valaská a už o tradíciách ani nehovorím. Nie raz sa mi vysmiali, keď som im niečo vysvetľovala, čo by bolo užitočné nielen im. Nezaujímalo ich to. No čo už. Za dobu mojej poslaneckej funkcie som sa snažila zjednocovať ľudí. To, čo som vykonala alebo nevykonala v prospech dediny, môžu hodnotiť len naši občania. Naplnila ma práca v komisii so-

ciálnej aj stavebnej. Ale tu som pociťovala riadny rozdiel. Práca v sociálnej komisii bola kolektívnou prácou. Problémy v tejto oblasti sme riešili v spolupráci s referentkou pani Bc. Silviou Krupovou. Je to aktívny človečik, ktorý neraz nehľadá na svoj komfort a zastupuje aj opatrovatelky. Oblasť opatrovateľstva je zabezpečovaná mimoriadne dobrými opatrovatelkami, hoci tieto pracujú za minimálnu mzdu. Aj takto chcem poďakovať za spoluprácu a vysoko oceňujem ich krásny prístup ku klientom. Ďalšou aktivitou je uvítanie detí do života v dedine. Rodičia a rodiny detičiek vysoko oceňujú takúto pozornosť od obce, kde sú oficiálne prijaté detičky za občanov našej obce. Z ostatných aktivít by som spomenula rozbeh troch klubov dôchodcov s vybavením, zabezpečenie sociálneho taxíka, pomoc rómskej komunite. V príprave máme Komunitný plán rozvoja obce. Vy sami, občania, musíte cítiť, čo sme urobili pre vás. A čo som nestihla a trápi ma to stále? No predsa vysporiadanie majetku obce - urbár, cintorín či kanalizácia na sídlisku. Určite viete, o čom píšem. Ja som na to nemala sil, obháňať niekoho - referát výstavby - aby sa niečo pohlo. Personálne otázky nemôžeme ako poslanci riešiť a takto to vyzerá, že za roky nemôžeme niečo presadiť, aby bolo v poriadku to, čo malo byť už dávno. Kto robí, robí aj chyby, ale čo je veľa, to je dosť. A na otázku, či budem kandidovať, odpovedám, že kandidovať nebudem, lebo už mám dosť rokov a už ma nebaví hovoriť, hovoriť a výsledok nie a nie dosiahnuť pre nečinnosť niekoho. Ďakujem za spoluprácu všetkým dobrým ľuďom v našej dedine, pracovníkom obecného úradu, pre ktorých je práca nielen zamestnaním, členom sociálnej a stavebnej komisie. Neznamená to, že keď nebudem poslankyňou, že budem ľahostajná k zlým veciam a budem tak, ako som bola kritická a nekompromisná, za čo som bola niekedy aj neoblíbená. Vždy som robila a robím pre mojich rodákov a všetkých dobrých ľudí v mojej rodnej - podľa mňa - najkrajšej dedine. Prajem všetkým len dobro a zdravie.

Blažena Pastírová - zatiaľ vaša poslankyňa

Ing. Ján Dundovič

1. Ako vidíte pred koncom volebného obdobia svoje pôsobenie na poste poslanca obecného zastupiteľstva?

Som veľmi sklamaný. Predtým som nemal žiadne skúsenosti s prácou vo verejnej správe, ale myslel som si, že to nemôže byť iné ako práca v súkromnej sfére. Podľa môjho názoru sa má každá práca vykonávať tak, aby to prinieslo pozitívny efekt a tu som narazil na problém v našej obci. Tu má všetko svoj čas a čo práve nehori, tak netreba riešiť. Veď nejaké bude. Mne sa tento prístup k práci od začiatku nepáčil, a preto som často kritizoval vedenie obce, čo ste mohli vidieť aj na zastupiteľstvách. Samozrejme nechcem kritizovať jednotlivých referentov, lebo oni musia robiť tak, ako vedenie obce chce, čo je samozrejme. Nechcem sa tváriť, že ja všetko viem a len rýpem do starostu, ale treba si uvedomiť, že dve tretiny poslancov sa vzdalo mandátu, lebo mali ten istý alebo podobný problém ako ja, a to je bezmocnosť niečo presadiť a urobiť inak ako chce vedenie obce. Číže sa pýtam, všetci, čo odstúpili aj všetci, čo sme tam ešte ostali, sme zlí alebo je to neschopnosť starostu viesť obec iným spôsobom ako doteraz? Urobte si, milí občania, vlastný názor na to, ale pozrite sa okolo seba a zväzťe, že koľko pozitívneho sa v obci urobilo za posledných 12 rokov. Ja tvrdím, že veľmi málo a týmto pokladám moje pôsobenie

ako poslanca za nedostatočné a sebakriticky to beriem aj ako moje osobné zlyhanie, lebo som nedokázal spolu s ostatnými poslancami presvedčiť vedenie obce ku zmene v činnosti. Ako obec sme stratili ďalšie 4 roky a na toto nie som hrdý. Ako sa vraví, kde je vôľa, tam je cesta, ale v tomto prípade vôľa na zmenu zo strany vedenia obce nebola a my poslanci sme boli akurát do počtu.

2. Je niečo, čo ste chceli vykonať a nestihli ste to, alebo vám to nejakým spôsobom bolo umožnené?

Ako poslanec som vstupoval do tejto práce s presvedčením, že niečo tu treba zmeniť, aby naša obec mohla prosperovať. Bývalí poslanci nás upozorňovali, že zmena v myslení ako má obec fungovať sa nestretne s pochopením, ale ako nováčik som veril, že niečo dosiahneme. Po 3 rokoch im musím dať za pravdu lebo sa to nepodarilo. Viete, ja si myslím, že vedenie obce nepochopilo zmysel samosprávy. Ja som to už viackrát vysvetľoval na zastupiteľstvách, že v prvom rade je obec zodpovedná za infraštruktúru - aby občan mohol bezpečne prejsť z jedného miesta na druhé, fungujúci prísun vody, fungujúca kanalizácia, dobré osvetlenie, bezpečné chodníky a cesty. V druhom rade sa treba zamerať na vizáž obce - aby nastal pekný súzvuk medzi stavbami a zeleňou, parkovacími a oddychovými zónami. A až potom nasleduje zábava - kultúrne akcie a športová činnosť. Ale u nás teraz dobre funguje len to posledné - kultúra a šport, za čo som vďačný ľuďom, ktorí na tom pracujú. Ale to je na chod obce málo a nie sme v starovekom Grécku, kde aby sa ľud nebúrili, tak mu vymysleli hry, aby sa zabavil a nemyslel na iné. Čiže odpoveď na vašu otázku je, že som chcel, aby sa obec zamerala na veľkú opravu starých vodovodov a kanalizácie - samozrejme tým myslím v spolupráci s vodárnami, keďže sú v ich vlastníctve, ale bez tlačenia od obce opravy robiť nebudú. Následne na to je oprava ciest - nie plátanie ciest, zlepšiť osvetlenie. Bohužiaľ sa nič z tohto nepodarilo presadiť a stav ciest sa ešte viditeľne zhoršil. Ako poslanci sme navrhli veľa vecí, ktoré sa mohli

urobiť, a boli na to aj peniaze, ale my nemáme výkonnú moc a vedenie obce nebolo schopné tieto veci vykonať. Krátko sa zmienim len o chodníku na Piesku, rekonštrukcii Hronskej ulice či zosunutého svahu na ulici Pod Hrbom.

3. Mienite kandidovať aj v budúcich komunálnych voľbách?

Ako som už povedal od začiatku svojho pôsobenia ako poslanca som kriticky vnímal chod obecného úradu a dával som to patrične najavo. Aby to nevyznelo tak, že kritizujem a poukazujem na všetko zlé len preto, aby som ja mohol kandidovať za starostu, som pred asi 2 rokmi verejne na zastupiteľstve vyhlásil, že nebudem kandidovať za starostu v nasledujúcom období. Dal som tým najavo, že chcem riešiť veci z pracovného hľadiska a nie zo špekulatívneho, aby som si prihrli polievocku na ďalšie volebné obdobie. Čiže aby som dostal svojim vyhláseniam, ja nebudem kandidovať za starostu.

Čo sa týka kandidatúry na poslanca, tak tam mám zmiešané pocity. Po 4 rokoch som znechutený touto prácou, lebo ťažko robiť niečo, z čoho sa nedosiahne žiadny alebo len mizivý výsledok. Prevládajú vo mne pocity, aby som už nikdy ne kandidoval, ale v poslednej dobe ma viacerí ľudia oslovilo, aby som pokračoval ako poslanec ďalej, takže jednoznačne sa zatiaľ vyjadriť neviem. Ešte je nejaký čas, budem vidieť, ako sa rysujú možní kandidáti za starostu a potom sa rozhodnem, či môžem niečím prispieť alebo nie. Rád by som pomohol pri budovaní obce, ale na to treba aj fungujúce vedenie obce.

4. Ako by ste zhodnotili situáciu v komunálnej politike v našej obci za posledné volebné obdobie?

Ako sa vraví, že všetko zlé je na niečo dobré, tak aj teraz je tomu podľa mňa tak. Bývalí poslanci sa sťažovali na apatiu a nechť ľudí sa podieľať na chode obce a poslanci sa cítili osamotení bez podpory občanov. Akoby ľudí nezaujímali chod obce a kde idú všetky peniaze. Nové zastupiteľ-

stvo svojou tvrdohlavou kritikou a viachodnými sedeniami a hádkami pred kamerou - čo predtým nebolo možné, vyprovokovalo občanov z bežnej letargie a utvorilo sa viacero táborov, kde začali vyčítať nám poslancom, že sme zlí, alebo starostovi a úradu, že sú zlí, alebo že sme všetci zlí. Chápem, že toto nebol najlepší spôsob, ako vyburcovať ľudí, ale výsledok je taký, že veľa ľudí sa dnes pýta, kde šli peniaze, načo šli tam, prečo sa robí to alebo to a tak ďalej. Teraz sme sa dostali do štádia, keď chcú byť občania informovaní, a to je len na prospech obce. Viete, veľa vecí sa tu zamlčovalo alebo sa miňalo neefektívne, teraz je to už ťažšie. Takže pri tom všetkom zlom som rád, že sa občania začali zaujímať aj o veci verejné a nasledujúci starosta a aj poslanci už s tým musia rátať a nemôžu si robiť, čo chcú.

Vážení občania, zo svojej pozície predsedu finančnej komisie vám môžem povedať, že naša obec ako jedna z mála obcí na Slovensku má dosť peňazí na také fungovanie, aby sme ako občania mohli byť hrdí na to, v akej obci žijeme. Tieto peniaze už mohli byť dávno použité v prospech Valaskej, ale pri tomto vedení to bohužiaľ nebolo možné. Zmeniť to môžeme všetci, ale treba, aby ste šli poctivo voliť. Vo voľbách sa nezameriavajte len na to, koho poznáte alebo nie, či sa vám páči alebo nie. V prvom rade si všimnite ich program, čo chcú robiť, ale hlavne aj ako to chcú robiť. Nie je nič jednoduchšie ako vám nasľubovať všetko možné, treba ale vidieť veci reálne a podľa toho si aj vybrať. Nebojte sa zmeny, lebo bez zmeny sa nič nezmení a naša obec bude len a len padať. A to si myslím nechce nikto. Ja by som navrhol kandidátom na starostu jedno veľké stretnutie na predvolebnú debatu, kde by sa postavili pred občanov a tam by odpovedali na otázky. Tak by sa občania mohli skôr rozhodnúť, komu dať svoj hlas a my by sme posunuli voľby na kvalitnejšiu úroveň. Prajem vám šťastnú ruku vo výbere, dúfam že nového starostu.

Nezabudli sme ani na tých, ktorí v poslaneckom kresle zotrvali len krátku dobu a z rôznych dôvodov z tohto postu odstúpili:

1. Pôsobili ste v poslednom volebnom období krátku dobu ako poslanec OĽZ Valaská, čo vás viedlo k tomu, že ste z tohto ostu odstúpili?

2. Ako by ste zhodnotili situáciu v komunálnej politike v našej obci za posledné volebné obdobie?

Eva Pepichová

Ďakujem pekne redakčnej rade Hlásnika, že mi umožnila vyjadriť sa k môjmu odstúpeniu z postu poslankyne obecného zastupiteľstva.

Čo ma k tomu viedlo? Predovšetkým to bol nesúlad medzi poslancami a vedením obecného zastupiteľstva v riešení problémov, ktoré sa týkali chodu obce a jeho majetku. Pre mňa, ako novú poslankyňu, ktorá si myslela, že prispeje svojím postojom k správnym rozhodnutiam v prospech obce, to bolo veľké sklamanie. Namiesto riešenia rozvoja obce, sme mnohokrát riešili veci, ktoré sú pre každého človeka samozrejmosťou, ako napr. dochádzku. Riešili sme netransparentné nakladanie s obecnými prostriedkami a väčšinou bez konkrétneho výsledku a vysvetlenia od kompetentných ľudí. Sklamlam ma prístup samotného starostu, ktorý nebol ochotný podať vysvetlenie k jednotlivým problémom. Celková komunálna politika našej obce je v nezávideniahodnom stave. Viazne konštruktívny prístup k riešeniu problémov. Závery uznesení obecného zastupiteľstva sú často len formálne, bez konkrétneho riešenia.

Do budúcnosti prajem poslancom aj vedeniu obce, aby našli spoločnú reč pri riešení problémov a spoločnú víziu rozvoja obce bola prvoradá.

PaedDr. Stanislava Benediková

1. Odstúpiť z postu poslanca obecného zastupiteľstva bolo rozhodnutie, ktoré som vôbec dopredu neplánovala, toto rozhodnutie bolo vyústením situácie a vzťahov, ktoré boli medzi poslancami a vedením obce. Na post poslankyne obecného zastupiteľstva som kandidovala s vierou v to, že je možné, aby to v našej obci fungovalo, aby sa problémy riešili a nenechávali zmiznúť

dostratena, snažila som sa o to, aby všetko bolo privedené na správnu mieru, aby veci boli pomenované správnym menom, aby sa veci nezamlčovali len preto, aby bolo dobre. Viackrát sa stalo, že sme ako poslanci boli zavázaní vedením obecného úradu, boli nám podsúvané uznesenia, s ktorými sme nemali možnosť sa oboznámiť dopredu, to, na čom sme sa na jednom obecnom zastupiteľstve dohodli, na ďalšom už neplatilo a trvalo veľmi dlho, kým sa nám podarilo presadiť základné veci, ktoré by mali byť vo fungujúcej obci automatické, ako napr. - správne sformulovaný rokovací poriadok, živé vysielanie z rokovania obecného zastupiteľstva, nehovoriac o dokumentoch a veciach, ktoré mali byť a neboli pripravené ešte ani v čase, keď som po 1,5 roku z postu poslanca odstúpila. Najviac ma trápila bezmocnosť, ktorá sprevádza mandát poslankyne obecného zastupiteľstva vo Valaskej. Ak obecné zastupiteľstvo schváli nejaké uznesenie a vedenie obecného úradu ho bojkotuje, nič sa s tým nedá robiť. Kopia sa nesplnené uznesenia a hlavný kontrolór obce len konštatuje, že to tak je. Za takéhoto stavu rozhodlo to, že radšej svoj čas a energiu venujem niečomu, čím môžem iným reálne pomáhať, viac času tráviť s rodinou. Venujem sa aktivitám, pri ktorých sú výsledky mojej práce hmatateľné, a nie je to len boj s veternými mlynmi.

2. Komunálna politika v našej obci je pre mňa veľkým otáznikom, stále vychádzajú na povrch rôzne pochybenia, postupy, podpísané zmluvy, ktoré pre obec vôbec nie sú výhodné. Najväčší problém vidím v komunikácii a v rodinkárstve. Každý je s každým prepojený a všetko súvisí so všetkým. Bolo by už načase priniesť do našej obce slušnosť, transparentnosť a zvýšiť mieru aktivity obecného úradu, aby občania cítili, že starosta je tu pre nich a nie naopak.

Marek Poliak sa k predloženým otázkam vyjadril, ale z dôvodu spôsobu vyjadrovania s poukazaním na znenie štatútu obecných novín toto vyjadrenie neuverejňujeme.

Redakčná rada nezodpovedá za obsahovú stránku vyjadrení súčasných aj bývalých poslancov.

OZNAM

Zvoz veľkokapacitných kontajnerov pre občanov obce Valaská zabezpečuje firma BELO

TRADE, s. r. o.,

Nemecká. Občania, ktorí budú potrebovať pristaviť veľkokapacitný

kontajner, môžu kontaktovať priamo pani Danku Barthovú na telefónnom čísle 0905 316 645.

Už ste sa zapojili do zberu kuchynského oleja?

Na našom zbernom dvore na Hronskej ulici je umiestnená zberná nádoba, do ktorej môžete vložiť použitý kuchynský olej (z fritovania, pečenia, grilovania, vyprážania a podobne) v uzatvorenej PET fľaši.

Prečo je dôležitý olej zbierať?

1. Použitý olej obsahuje karcinogény, ktoré prispievajú k vzniku rakoviny.

Pri jeho vylievaní do voľnej prírody znečisťujeme pôdu, vodu a ohrozujeme tak svoje zdravie. Cez pôdu a vodu sa do vypestovanej zeleniny alebo ovocia dostávajú zdravíu ohrozujúce látky.

2. Recykláciou použitého oleja sa obmedzí znečisťovanie povrchových a podzemných vôd.

3. Použitý jedlý olej upcháva žumpu, kanalizáciu a slúži ako potrava hlodavcom.

4. Použitý olej je možné plnohodnotne využívať na výrobu biopalív, čím sa znižuje závislosť na rope.

Ako sa môže využiť?

Prepálený kuchynský olej je možné recyklovať a následne vyrobiť z neho ekologické palivo (pohonnú zmes). Energia vyrobená z bionafty je omnoho lepšia pre naše životné prostredie, pretože sa jej spaľovaním uvoľňuje do ovzdušia podstatne menej CO₂ emisií ako pri fosílnych palivách.

• **1 občan za rok spotrebuje približne 5 l kuchynského oleja**

• **1 liter benzínu alebo motorového oleja znečistí 5 miliónov litrov vody**

• **1 liter prepáleného kuchynského oleja znečistí 1 milión litrov vody**

• **z 1 litra prepáleného kuchynského oleja sa dá vyrobiť 1 liter bionafty**

Použitý kuchynský olej býva súčasťou komunálneho odpadu, a preto môže spôsobiť závažné škody na životnom prostredí.

Ing. Miriama Murínová, odborný referent

Šetrite miesto v kontajneri.

Ušetríte aj v peňaženke.

Obaly zošliapnite, stlačte, rozložte.

Stlačením odpadu pred jeho vyhodením ušetríme miesto nielen v kontajneri.

Nápojové kartóny z džúsov, mlieka alebo vína a PET fľaše rôznych veľkostí sú používané v globálnom meradle. Ročne sa na Slovensku predajú stovky miliónov nápojových kartónov a PET fliaš. Vzhľadom na ich objemnosť kladú vysoké nároky na skladovanie vyprázdnených obalov.

Skôr než ich hodíme do triedeného zberu...

Nápojový obal musí byť čistý, rozrezaný a rozložený naplocho. To znamená, pred vyhodením ho zdeformujte ručným stlačením, zlisovaním alebo

zošliapnutím. Kartónovú krabicu rozoberte a až tak ju vyseparujte. Dosiahnete tak výrazné úspory v nádobách na triedený zber.

Aký to má efekt? Zníženie frekvencie vývozov kontajnerov na triedený zber a tým úsporu financií.

Nezošliapnuté krabice zaberajú zbytočne veľa priestoru a zvoz odpadu je neefektívny.

Ing. Miriam Murínová
odborný referent

Triedenie je hračka, tvrdia Slováci. Mnohí ale nevedia, aký odpad do akého kontajnera patrí.

Slováci triedia málo. Z celkového odpadu putuje len asi 6% na recykláciu, 12% končí v spaľovni, 6% sa kompostuje, ale až 76% končí na skládkach. Často aj nelegálnych. Táto štatistika radí Slovensko na chvost EÚ v nakladaní s odpadom.

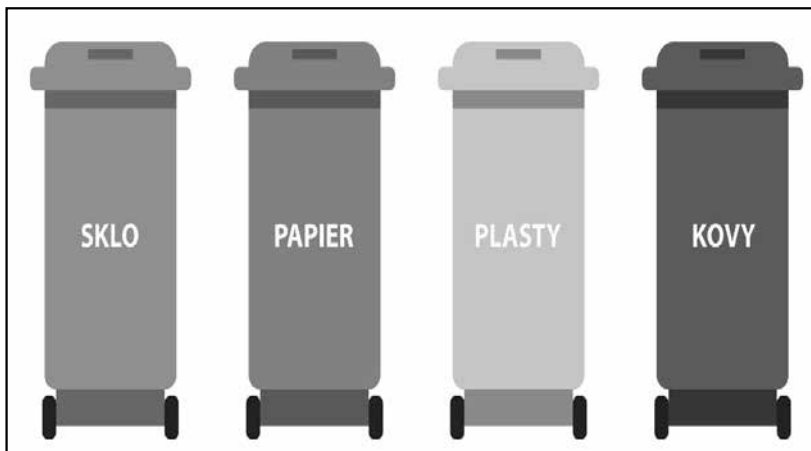
Do žltého kontajnera na plasty patria:

PET fľaše, plastové obaly z potravín, kozmetiky a čistiacich prípravkov, fólie, vrecká, igelitové tašky, vedrá, obaly z CD či prepravky z fliaš a tetrapaky (obaly z mlieka).

Pred vyhodením je vhodné ich jemne vypláchnuť a ich objem zmenšiť na minimum. Do žltej nádoby môžete pokojne hodiť aj polystyrén. Patria sem aj plechovky, konzervy, kovové súčiastky, drôty a káble (bez bužírky),lobal či starý kovový riad.

Nepatria sem:

pneumatiky, hrubo znečistené plasty z masťných olejov či pást, nebezpečných látok, zeminy a farieb,

kovové obaly obsahujúce zvyšky nápojov a potravín, tuby z krémov a pást, chemicky znečistené kovy, mäkké vrecká z kávy a instantných polievok

Do modrého kontajnera na papier patria:

papierové obaly, noviny, časopisy, knihy bez pevnej väzby, zošity, listy, kancelársky papier, lepenku, krabice, kartóny, katalógy, letáky, plagáty, obálky, pohľadnice, ba aj krepový papier

Nepatria sem:

nápojové kartóny, silne znečistený či masťný papier, papier s hliníkovou fóliou, voskovaný papier, obaly na mrazené potraviny, škatuľky z cigariet, kopírovací papier, termopapier a mokry papier

Do zeleného kontajnera na sklo patria:

sklenené nádoby, obaly, fľaše, poháre, fľaštičky z kozmetiky či liekov, sklenené črepy, okenné sklo bez rámov a aj sklo z okuliarov

Nepatria sem:

zrkadlá, pozlátené a pokovované sklo, žiarovky a žiarivky, drôtené sklo, autosklo, technické sklo, sklo s obsahom chemických látok, TV obrazovky a monitory, porcelán, keramika, dymové sklo a ani plastové štuplíky a korky zo sklenených fliaš

Všetky informácie o triedení môžete nájsť na www.triedime.sk. Stránka nielen inštruuje, kam s ktorým druhom odpadu, ale aj odhaľuje „život“ odpadu po jeho vyhodení do správneho kontajnera.

Ing. Miriam Murínová
odborný referent obec Valaská

Ráno v sobotu 9. júna pri kontajneri na opotrebované šatstvo. Bez komentára.

Rozhovor s finalistkou Miss Slovensko 2018 Katarínou Molčanovou

Pred nejakým časom sme s tebou robili rozhovor na stránkach Valašianskeho hlásnika. Práve vtedy si sa stala úradujúcou Miss Horehronie 2016. V tom čase si neuvažovala o tom, že sa zúčastníš súťaže Miss Slovensko.

Kto alebo čo ťa k tomu nakoniec predsa len nakopol?

Po výhre v regionálnej Miss som dostala ponuku zúčastniť sa práve v projekte Miss Slovensko. Túto možnosť som zvažovala dlho, najmä z dôvodu štúdia, keďže tento ročník bol môj maturitný a súťaž bola pre mňa časovo náročná. No rozhodla som sa nakoniec sama a svoje rozhodnutie nelutujem. Súťaž Miss Slovensko bola pre mňa veľ-

kou skúsenosťou.

Patíš medzi dvanásť najkrajších žien Slovenska. Aký je to pocit?

Úprimne, tak som to nikdy nebrala. Prostredníctvom súťaže som spoznala skvelých ľudí,

odniesla si veľa zážitkov a skúseností, a to si vážim najviac.

Vo finálovom výbere sa stretlo skvelých dvanásť dievčat. Pánuje medzi finalistkami rivalita alebo je to skôr o kamarátstve?

Je to hlavne o kamarátstve a podľa mňa takej tej kolektívnej sile, pretože finálový večer je výsledok troch mesiacov príprav, ktoré sa nedajú stráviť len v napätej atmosfére. Cením si, že s dievčatami máme skvelé vzťahy aj po súťaži.

S ktorou z finalistiek si si najlepšie rozumela a prečo? Ktorá z finalistiek bola tvojou favoritkou?

Mojou favoritkou a zároveň aj finalistkou, s ktorou som si rozumela najviac, bola Katka Očovánová. Myslím si, že to bolo prirodzené, keďže je to moja sesternica.

Čo všetko musí miss vedieť, na

čo všetko musí byť v súťaži pripravená?

Počas sústredení sme absolvovali mediálne tréningy, tréningy chôdze, charitatívne projekty, rôzne fotenia, prehliadky. Program sme mali naozaj pestrý počas celých príprav, ale myslím si, že nám to aj veľa dalo.

Mnoho dievčat na Slovensku určite snáva o tom, čo sa podarilo tebe. Čo by si im poradila na ceste k tejto súťaži?

Poradila by som im, aby to minimálne vyskúšali, pretože za to nedajú nič(-), aby sa nebáli a boli sami sebou v každej situácii.

Každá súťažiaca túži dostať sa najskôr do finálovej dvanástky. Každá, ktorá sa v nej ocitne, túži potom, pochopiteľne, po korunke krásy. Vyhrať titul Miss Slovensko môže len jedna. Nebola si sklamaná, že si sa nedostala do prvej trojky?

Považujem za úspech, že som mala možnosť byť vôbec súčasťou finálovej 12-ty. Ja som si ako prípravy, tak aj finálový večer veľmi užila a zo súťaže som si odniesla len to najlepšie.

Z médií sme sa dozvedeli, že v súťaži Miss Slovensko 2018 stáli proti sebe na jednom pódiu dve Kataríny, ktoré mali okrem spoločného mena spo-

ločné aj niečo iné. Spájalo ich rodinné puto. Kedy si sa vlastne dozvedela, že do súťaže sa prihlásila aj tvoja sesternica, Katarína Očovánová, a aký to bol pocit, mať medzi súperkami práve niekoho z rodiny?

O tom, že sme sa obidve prihlásili do súťaže Miss Slovensko, sme sa dozvedeli až v deň semifinále. Katku som brala aj beriem ako veľkú oporu.

Tento rok si úspešne zmaturovala, máš v tomto smere nejaké plány do budúcnosti?

Určite áno, čaká ma štúdium na vysokej škole, kde som sa rozhodla pre právo.

Ako momentálne tráviš leto? Máš nejaké povinnosti?

Zatiaľ si užívam voľno. Ešte stále mám nejaké povinnosti vyplývajúce zo súťaže, takže určite sa budem venovať aj tomu.

Ak by si zajtra dostala možnosť vybrať si krajinu a hneď tam odcestovať, ktorá krajina by to bola a prečo?

Ťažko povedať, je veľa miest, ktoré by som chcela navštíviť. Určite

nejakú z krajín Ázie, páči sa mi ich kultúra.

Existuje motto alebo nejaký citát, podľa ktorého sa riadiš?

„Čokoľvek si ľudská myseľ dokáže predstaviť a čomu dokáže uveriť, to môže aj dosiahnuť.“

Máš aj nejaký odkaz pre čitateľov Valaštianskeho hlásnika?

Určite by som sa chcela poďakovať všetkým za ich podporu. Veľmi si to vážim.

*Rozhovor pripravila
Mgr. Denisa Maťovčíková*

Činnosť seniorov za prvý polrok 2018

Seniori rok 2018 začínali klubovou činnosťou. V klube sa stretávame pravidelne každý utorok, kde sa zameriavame na ručné práce, pripravujeme rôzne akcie, ktoré si organizujeme sami. Tak sme si fašiangové posedenie spríjemnili divadielkom na námet rozprávky Mrázik. Kostýmy a choreografiu navrhla a spracovala p. Marta Petrová. Zúčastnili sme sa na fašiangovej oslave, ktorá sa poriada v obci. 17. februára ZO JDS Podbrezová-Štiavnička usporiadala zimné športové hry v Hronci časť Majer. Zúčastnilo sa ich 25 členov. 2. marca sme mali hodnotiacu členskú schôdzu. Otvorila a viedla ju podpredsedníčka p. Viera Sedláková – privítala prítomných členov a hostí, ktorými boli: starosta obce Ing. Juraj Uhrin, poslanec obce Ing. Ján Dundovič a predseda OO JDS Brezno Mgr. Daniel Kianica. Správu o činnosti organizácie za rok 2017 podala predsedníčka ZO JDS Mgr. Eva Kúdelková. Na začiatku poďakovala starostovi za finančnú podporu a ústretovosť o pomoc pri jednotlivých akciách, ktoré naša organizácia poriadala a tiež poďakovala predsedovi OO JDS za dobrú spoluprácu. Potom zhodnotila jednotlivé akcie, ktoré sme za uplynulé obdobie mali. O činnosti a jednotlivých stretnutiach v klube dôchodcov na Piesku podala informáciu p. Viera Babčanová. Predseda volebnej komisie predniesol návrh na predsedu ZO JDS Valaská na obdobie 2018 - 2022. Navrhnutá na funkciu bola p. Viera Sedláková, návrh bol jednohlasne schválený. K prítomným sa prihovorili hostia – ako prvý predseda OO JDS p. Daniel Kianica – poďakoval p. Eve Kúdelkovej, ktorá sa vzdala funkcie predsedníčky, za jej doterajšiu prácu. Vyzdvihol veľmi dobrú spoluprácu so ZO JDS, kde našu organizáciu zaradil medzi najlepšie. Slová uznania vyjadril aj p. starosta Juraj Uhrin a poďakoval p. Kúdelkovej a členom za aktívny prístup pri akciách obce. Rokovanie ukončila p. Viera Sedláková, poďakovala prítomným za účasť a pozvala ich na malé občerstvenie.

V Predajnej sa konalo Okresné kolo poézie a prózy a vlastnej tvorby a zúčastnili sa i naše členky p. Viera Fašková, Viera Babčanová, Eva Kúdelková a Božena Novotniaková. Krajské kolo sa uskutočnilo 6. júna v Brezne. Na Piesku Matica slovenská organizovala vynášanie Moreny, zúčastnili sme sa 15 členovia. V rámci klubovej činnosti sme oslávili sviatok žien MDŽ. V obecnej knižnici sa organizovalo Popoludnie s poéziou a prózou – zúčastnili sa p. Viera Fašková, Božena Novotniaková, Eva Kúdelková, Viera Babčanová a p. Miroslav Mihok. Zúčastnili sme sa na akcii Výstup na Bernardín – organizovala ZO JDS Podbrezová-Štiavnička. 12. apríla sme zorganizovali v spolupráci so ZO JDS Podbrezová-Štiavnička brigádu na okolí Čiernohronskej železnice a 1. mája sme sa zúčastnili otvorenia sezóny vo Vydrove. V apríli bolo posedenie s jubilantmi nad 75 rokov, ktoré sa uskutočňuje každý štvrtok. Program nám pripravujú pani učiteľky s detičkami z MŠ. So žiakmi ZŠ J. Simana sa zúčastňujeme na akcii Vyčistíme si obec. Členovia z Piesku zorganizovali zájazd autobusom do Viedne. Pravidelne sa zúčastňujeme na akciách Kvetena v B. Bystrici a na jarmoku v Slovenskej Ľupči. 25. mája boli športové hry na Michalovej. Zúčastnilo sa 19 členov. Naša organizácia sa umiestnila na 6. mieste a súťažiaci získali: Martin Popovič 2 zlaté medaily, Anna Demeová 1 striebornú a Viera Sedláková a Levíková bronzové medaily. Účasť sme mali i na akcii Splav Hrona na netradičných plavidlách a na tradičnej prehliadke dychových hudieb, ktorú organizuje naše kultúrne stredisko. V júni sa uskutočnili akcie – zájazd do Košíc a na prehliadku motýľov. V miestnej časti Piesok sa uskutočnila tradičná akcia Jánske ohne a polrok sme ukončili krásnym zájazdom na Spišský hrad.

Na záver len toľko – keď som písala našu polročnú činnosť – zamyslela som sa, že keď to budú čítať naši občania, pomyslia si, ako sa chváľime. Nie, nechváľime sa, len dávame do povedomia, že i keď sme, ako sa hovorí - seniori, nesedíme doma, ale sa stretávame a spríjemňujeme si našu starobu. Seniori, ktorí ste ešte nie medzi nami, prídte a spríjemnite si život v starobe.

*Helena Tóthová
za výbor ZO JDS Valaská*

Valaštianski biológovia a chemici

Aj v tomto školskom roku sa žiaci ZŠ J. Simana pod mojim vedením pripravovali na biologickú súťaž (už siedmy rok) a na chemickú súťaž (tretí rok). Ako sa nám darilo, si môžete prehľadne pozrieť v tabuľkách.

VYHODNOTENIE OKRESNÉHO KOLA BIOLOGICKEJ OLYMPIÁDY			
Kategória C – starší žiaci 8.- 9. ročník		Kategória D – mladší žiaci 5. - 7. ročník	
Teoreticko-praktická časť	Projektová časť	Teoreticko-praktická časť	Projektová časť
2. miesto – Koľajová Tajana	bez účasti	1. miesto – Lukáš Havaš	1. miesto – Lea Mišunová Pozorovanie planktónu
3. miesto – Radoslava Rafajová		5. miesto – Lukáš Patúš	3. miesto – Samuel Nitka Môj prvý biologický herbár
4. miesto – Filip Kováčik		nepostupová časť na krajské kolo	
Koľajová Tajana postúpila do KK, kde obsadila 10. miesto			

VYHODNOTENIE OKRESNÉHO KOLA CHEMICKEJ OLYMPIÁDY	
Kategória D – žiaci 9. ročníka	
4. miesto – Oliver Vlček	
5. miesto – Patrícia Kučeráková	
7. miesto – Kristína Molčanová	

Zhrnutie na záver:

➤ hoci sa nám nepodarilo prebojovať na krajské kolá, dosiahli sme na okresnom kole veľmi pekné výsledky,
➤ veľmi milo prekvapil prezentačný výkon projektu žiačky piateho ročníka Ley Mišunovej,
➤ Tajana Koľajová v konkurencii žiakov deviateho ročníka predviedla výborné vedomosti, nakoľko je žiačkou ôsmeho ročníka, bojovala

veľmi statočne, na víťazstvo v okresnom kole jej chýbalo len 0,5 bodu,

➤ Oliverovi Vlčekovi chýbali k postupu na krajské kolo len 4 body,

➤ Lukáš Havaš mal na prvom mieste náskok skoro 10 bodov, a tak jednoznačne porazil svoju konkurenciu.

PaedDr. Matúš Magera
ZŠ J. Simana

ĎAKUJEME ZA ÚSPEŠNÝ ŠKOLSKÝ ROK

29. júna sa aj v našej základnej škole skončil školský rok 2017/2018. Ďalší, už 48. v živote školy. Za prítomnosti hostí, p. starostu obce Valaská, starostov spádových obcí Hronec a Osrblie, predsedov rady školy a rady rodičov, sme na školskom dvore slávnostne odovzdali posledné ocenenia, riaditeľské pochvaly a poďakovania. Udelili sme titul Žiak školy Oliverovi Vlčekovi a Športovec roka Sára Pacerovej. Rozlúčili sme sa s deviatkami a zablagoželeli najmladším žiakom k ich úspešne zvládnutému prvému školskému roku v ich živote. Vyjadrili sme poďakovanie za dlhoročnú prácu v prospech školy pedagogickým zamestnancom, ktorí sa rozhodli pokračovať vo svojom pracovnom živote na inom mieste.

Aj tento školský rok bol zaujímavý, náročný, pre mnohých úspešný... a priebežne sme o ňom informovali prostredníctvom webového sídla školy, školského časopisu Círín a samozrejme aj Valaštianskeho hlásnika. No nebol by takým bez obetavých ľudí, bez ľudí, ktorí chcú pomáhať a ktorí nás v dôležitých chvíľach podporili. Ďakujem predsedovi finančnej komisie pri OcZ Ing. J. Dundovičovi a predsedovi Rady školy Ing. P. Bánikovi za pomoc pri riešení finančných otázok školy. Ďakujem pánovi starostovi Ing. J. Uhrinovi a obecnému zastupiteľstvu za ich pochopenie a podporu, bez ktorej by sme sa nemohli tešiť z vynovenej školskej jedálne a ďalších „maličkosťí“. Ďakujem manželom Šebestovým za milé prekvapenia pre našich žiakov, ktoré ich čakali počas dochádzania školským autobusom. Ďakujem rodičom, ktorí nám pomohli skrášliť zábradlie v budovách školy: p. S. Šakovej, p. E. Stierankovej, p. K. Štugnerovej, p. D. Slušítkovej, p. R. Kučerovi, p. L. Švantnerovi, p. J. Šuníkovej, p. S. Slivkovi, manželom Ťažkým a Nitkovým, p. E. Hankovej a p. M. Slivkovej. Ďakujem MO MS, p. E. Poliakovovej a p. M. Poliakovi, manželom Badinkovým a Kokavcovým za spoluprácu pri organizovaní školských podujatí. Ďakujem mojim kolegom a zamestnancom školy za poctivo vykonanú prácu. Ďakujem všetkým, ktorí nám v tomto školskom roku držali palce!

Dlhoočakávané letné prázdniny sú tu a s nimi aj čas dovolení a chvíľ oddychu. Želám vám, nech sú plné slnka, neopakovateľných zážitkov a rodinnej pohody. Dovidenia v septembri!

Štefánia Piliarová, riaditeľka ZŠ

ZAMYKANIE – TÉMA DO DISKUSIE

Na začiatku mája prišiel do kancelárie školy rodič žiaka a vyjadril svoju nespokojnosť s tým, ako si chránime areál školy a tým nepriamo ohrozujeme bezpečnosť žiakov. Problém konkretizoval. Pondelok ráno do areálu školy vstupoval cez bránu pri budove 1. stupňa a vítali ho odpadky v koši a okolo neho, pri prvom bočnom schodisku veľké množstvo špakov, krabičiek od cigariet, obalov z energetických nápojov porozhadzovaných po zemi. Špaky sa objavili aj pod basketbalovým košom a pri preliezke, a to aj napriek tomu, že na každej vstupnej bráne do areálu je nápis Zákaz fajčenia. Riešenie je celkom jednoduché, zamykať areál. Tí, čo chcú športovať, môžu predsa využívať multifunkčné ihriská a menším deťom sú dostupné v obci aj preliezky. A predsa aj areál pri materskej škole sa zamyká.

Rozumiem a zdieľam nespokojnosť rodiča. S neporiadkom pri spomínanej bráne a schodisku, najmä po víkend, bojuje pravidelne každé ráno p. školník. So zavše opluťým a pooblievaným schodiskom zápasia zas upratovačky. No je riešenie naozaj také jednoduché? Vyskúšali sme. Veď o tejto možnosti uvažujeme dlho, ale obávali sme sa poškodenia oplotenia. Na druhej strane ochránime areál, ale zamkneme ho pred poriadkumilovnými športovcami (z vlastnej iniciatívy, len tak, nám opravili dosky na basketbalových košoch, ďakujeme!), zamkneme ho pred rodičmi s malými deťmi, ktorí sa na ihrisko chodia radi bicyklovať a hrať, zamkneme ho pred mládežou, ktorá si príde na trávnatú plochu zahrať futbal alebo len tak posedieť na deke. Veď na tom ihrisku vyrástli aj naše deti. Je to tak správne? Chránime alebo dôsledkami trestáme slušných návštevníkov, ktorých je určite viac?

Zamykanie sme vyskúšali. Kompromisne – zamykali sme len cez víkend a bránička pri hlavnej budove ostala otvorená. Výsledok – v pondelok sme síce našli o niečo menej špakov a odpadkov, ale aj zložené bráničky z päťov...

A čo ďalej? Nádej by sme mohli nájsť už v realizovanom monitorovaní školského areálu a v pravidelnej kontrole záznamu z monitorovania a v nás všetkých, ktorí bývame v blízkosti školy, ktorí pôjdeme okolo a upozorníme na priestupky hneď priamo Políciu SR – Obvodné oddelenie PZ v Podbrezovej – tel. č. 0961 623 900. Ak máte iný nápad, dajte vedieť, vyskúšame. Určite pomôže aj iným obyvateľom obce a správcom činziaikov, pretože takýchto „obľúbených miest“ je v našej obci oveľa viac.

Teší ma, že školský areál má veľa pekných zákutí, je udržiavaný a na jeho úprave sa podieľajú aj naši žiaci. A to je ďalšia nádej – nedovolia iným svoju prácu zničiť.

Verím, že leto náš areál „prežije“ v zdraví!

Štefánia Piliarová, riaditeľka školy

MONA LISA v ZŠ J. SIMANA

Portrét Mony Lisy je jedným z najslávnejších obrazov na svete. Obdivujú ho milióny ľudí a svojou tajomnosťou vybudzuje obrovskú zvedavosť. Je obdivovaný hlavne kvôli pozoruhodnej technike Leonarda da Vinciho, vytvárajúcej dojem plasticity a hĺbky. Zvedavosť vzbudzuje hlavne totožnosť ženy na obraze.

Tento obraz oslovil svojou záhadnosťou a tajomnosťou aj žiakov 6. ročníka ZŠ J. Simana vo Valaskej. Vizualnej interpretácii a výtvarnému stvárneniu najkrajšej ženy na svete sa žiaci venovali na troch dvojhodinových výtvarnej výchovy. Samotnej tvorbe predchádzal rozhovor o histórii, obsahu, forme umeleckého diela – verbálna interpretácia. Potom nasledovala vizuálna interpretácia obrazu Mona Lisa a popisanie pocitov v úlohe Mony Lisy. Niektorí žiaci sa mohli situovať do pozície Mony Lisy na obraze pomocou rekvizít, ktoré som priniesla na hodinu výtvarnej výchovy – šaty, látky, šatky, čelenka, rám obrazu. Následne som ich odfotila „zarámovaných do obrazu“ a výsledné fotografie som vytlačila a umiestnila na nástenku medzi práce žiakov. Poslednou a zároveň najproduktívnejšou aktivitou bolo vlastné výtvarné stvárnenie Mony Lisy.

Práce sa žiakom vydarili nad moje očakávania. Každé dielo, každý výkres bol jedinečný. Uzrieť tieto práce naživo ste mali možnosť na školskej nástenke na prízemí 2. stupňa v ZŠ J. Simana.

Mgr. Denisa Maťovčíková

SPOMIENKY

Prečo je to tak? Každý deň hľadím do neba. Dúfam, že Ty vidíš mňa a ja márne čakám na Teba. Na Tvoj úsmev, na Tvoj hlas, Tvoju vôňu pri sebe chcem stále mať. Nikdy sa to nemalo stať. Si moje všetko, si môj sen, si moje ráno, večer aj deň. Lúbim Ťa, Mirko môj, najviac, ako viem.

Dňa 17. júla si pripomínáme smutné 1. výročie, keď nás po tragickej nehode navždy opustil náš milujúci manžel, otec, syn, brat, krstný otec, švager, strýko a ujo

Miroslav Markus.

Nikdy na Teba nezabudneme. S láskou a večnou bolesťou v našich srdciach.

Mamička naša, márne ťa naše oči všade hľadajú, márne nám po líkach slzy stekajú. Tak, ako ti z očí žiarila láska a dobrota, tak nám budeš chýbať do konca života. S tichou spomienkou k tvojmu hrobu chodíme, pri plamienku sviečky sa za teba modlíme.

So smútkom v srdci si dňa 15. júla pripomenieme smutné ôsme výročie odvetdy, čo nás navždy opustila naša milovaná mamička **Anna Balogová** z Valaskej. S láskou v srdci na ňu spomínajú manžel, dcéry, zať, vnúčatá Jožko, Lucka a Jakub a pravnúčka Mirka.

Hoci si odišla a niet ťa už medzi nami, v našich srdciach zostaneš navždy s nami. Tam, v raji nebeskom pokoj svoj večný maj, buď naším anjelom, na zemi nás stráž.

Dňa 2. apríla uplynuli štyri roky odvetdy, čo nás opustila naša drahá **Monika Spišiaková, rod. Balogová** z Valaskej. S láskou spomínajú otec, sestry, švagrovia, neter Lucka, synovci Jožko a Kubko.

Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku.

Dňa 20.7. si pripomínáme piate výročie, čo nás navždy opustila naša milovaná dcérka, sestra a blízka príbuzná

Evka Pepichová.

Zlaté slnko za hory zašlo, súmrak ticho padá do polí, srdce Tvoje dobré večný pokoj našlo a viac Ťa už nič nebolí. Prinášame biele ruže, majú biele lupienky, my sme do nich uložili všetky naše spomienky. Odišla, už nie je medzi nami, no v našich srdciach stále žije spomienkami.

S láskou spomínajú rodičia, sestra, starí rodičia a ostatná rodina.

Dňa 8. decembra 2017 uplynul rok, čo dotýklo srdce milovaného, obetavého manžela a otca

Josefa Makovníka
vo veku 72 rokov.

Kto ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

Manželka a syn Erik s manželkou

Keď zomrie mama, snliečko zájde, v srdci ostane len veľký smútok a žiaľ. V tom šírom svete sotva sa nájde, kto by ako mamka vedel mať rád. Zhasli oči, ktoré sme mali radi, pracovité ruky, ktoré nám vždy s láskou pomáhali. Ďakujeme za všetko, aj keď nie si medzi nami, v našich srdciach ostávaš s nami.

Dňa 24. júna 2018 sme si pripomenuli druhé výročie úmrtia našej milovanej maminky, manželky, babky a sestry **Márie Trnavskej.**

S úctu a láskou spomína celá rodina, známi, susedia a priatelia.

Milá naša mamička, už štyri roky nie si medzi nami, ale v našich srdciach si stále s nami.

Dňa 16. júla 2018 uplynú štyri roky, čo nás navždy opustila vo veku 67 rokov naša milovaná mama a stará mama

Mária Karcelová.

S láskou spomína syn Róbert, dcéra Erika s manželom a vnúčatá Lucia, Kristína a Adrián.

Utíchlo srdce, utíchol hlas, mal si rád život a všetkých nás.

Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami.

Dňa 30.6. uplynú dva roky odvetdy, ako nás navždy opustil milovaný manžel, ocko, starký, krstný otec a príbuzný

Milan Kúdelka.

S láskou a úctou spomína manželka, syn, dcéra s manželom, vnučky Viktorka a Veronika a ostatná rodina.

Kto ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

Už navždy prestali pre teba hviezdy svietiť, už navždy prestalo pre teba slnko hriať, ale tí, ktorí ťa milovali,

nikdy neprestanu na teba spomínať.

Dňa 24.7.2018 si pripomínáme 5. výročie úmrtia nášho drahého otca a starého otca

Lubomíra Štubňu.

S láskou a úctou spomína manželka a deti s rodinami.

Dňa 19. júla 2018 si pripomenieme 10. výročie úmrtia nášho významného rodáka, profesora

Jaroslava Simana, ktorý v roku 2000 úspešne oddelil siamské dvojčatá. Za profesora bol vymenovaný roku 1997. Je zakladateľom kardiouchirurgie vrodenej chýb ako samostatného odboru na Slovensku a spoluzakladateľom Detského kardiouchirurgického centra Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave. Od roku 1995 bol prednostom Kliniky detskej chirurgie v Bratislave. Publikoval vyše sto štúdií doma a v zahraničí a bol ocenený viacerými cenami, roku 2003 dostal najvyššie štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy a roku 2007 Cenu Pavla Straussa. Vydal reprezentatívne dielo Princípy chirurgie, ktorého bol hlavným editorom.

Jeho krédom bolo „aby pacient videl v jeho očiach nádej, že s pomocou Božou bude žiť“. Po profesorovi Simanovi nesie meno aj naša Základná škola Jaroslava Simana vo Valaskej. Telesné pozostatky pána profesora Simana sú uložené na valašianskom cintoríne.

Výročie kňazskej vysviacky

„Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo...“

Jn 15,16

Mesiac jún je nielen mesiacom zasväteným Božskému Srdcu Ježišovmu, ale je i mesiacom kňazských a diakonských vysviacok. A tak pribudli v spoločenstve veriacich nielen noví diakoni a kňazi, ale aj mnohí kňazi si pripomínajú svoje výročie kňazskej vysviacky. Nie je to inak ani u nášho duchovného otca Romana, ktorý si dňa 19. júna pripomenul už 14. výročie svojej kňazskej vysviacky. „Drahý náš duchovný otec, prijmite od nás, svojich farníkov, blahoželanie k 14. výročiu kňazskej vysviacky. Prajeme vám a do ďalších rokov vyprosujeme, nech pevné zdravie, hojnosť milosti a lásky Nebeského Otca i darov Ducha Svätého vám i naďalej pomáhajú kráčať vo svetle Evanjelia. Nech Sila prúdiaca z Kristovho kríža a ochrana Panny Márie, Matky kňazov, sú vašou každodennou posilou, odmenou a vďakou za všetko, čo pre nás robíte.

S láskou a úctou vďační veriaci

Biatlonisti začali letnú sezónu

Po mimoriadne úspešnej zimnej olympijskej sezóne sa roztočili v druhej polovici mája aj súťaže v letnom biatlone.

1. V dňoch 19.- 20.5.2018 začali žiacke kategórie sériu Viessmann pohára v letnom biatlone, a to **I. kolom v Rajeckých Tepličiach**. V príjemnom prostredí známych kú-

Sobota 2.6.2018 patrila rýchlostným pretekom so štafetovou strelbou a podvečerným vyraďovacím šprintom. V **nedelu 3.6.2018** biatlonisti a biatlonistky súťažili v atraktívnych pretekoch s hromadným štartom. Oba dni súťažiacich aj organizátorov potrápilo veľmi premenlivé počasie. Takto si s ním poradili

peľov si naši žiaci zmerali sily v rýchlostných a vytrvalostných pretekoch.

V sobotu boli in program rýchlých pretekov. V ideálnych podmienkach štartovalo 90 mladých pretekárov. Výsledky našich mladých biatlonistov z Klubu biatlonu Valaská – Osrblie:

žiaci 10.-11. r.: 7. miesto Radko Pacera
žiaci 12.-13. r.: 14. miesto Dávid Podrážka, 19. miesto Martin Zlevský
žiaci 14.-15. r.: 1. miesto Adam Černák
žiačky 10.-11. r.: 2. miesto Cheryl Chládeková, 4. miesto Nina Matovičová
žiačky 12.-13. r.: 2. miesto Nina Oravcová, 3. miesto Lea Mišunová, 5. miesto Kamila Paučová, 6. miesto Ella Demianová, 8. miesto Nina Vavreková
žiačky 14.-15. r.: 1. miesto Sára Pacerová, 2. miesto Kristína Makovínyová, 11. miesto Patrícia Papajová

V nedeľu našich pretekárov čakali náročnejšie- vytrvalostné preteky. Takto sa im darilo:

žiaci 10.-11. r.: 8. miesto Radko Pacera
žiaci 12.-13. r.: 4. miesto Martin Zlevský, 16. miesto Dávid Podrážka
žiaci 14.-15. r.: 1. miesto Adam Černák
žiačky 10.-11. r.: 3. miesto Cheryl Chládeková, 4. miesto Nina Matovičová
žiačky 12.-13. r.: 2. miesto Nina Oravcová, 4. miesto Lea Mišunová, 5. miesto Kamila Paučová, 8. miesto Ella Demianová, 9. miesto Nina Vavreková
žiačky 14.-15. r.: 1. miesto Kristína Makovínyová, 2. miesto Sára Pacerová

2. Kategórie dorastu, juniorov a dospelých odštartovali letnú sezónu I. kolom, v Osrblí.

niaková
juniorok 20.-21. r.: 1. miesto Veronika Machyniaková

vyraďovací šprint:

dorastenci 16.-19. r.: 5. miesto Bruno Matovič
dorastenky 16.-19. r.: 4. miesto Janka Graňáková, 10. miesto Tatiana Sivčáková

juniorok + ženy: 1. miesto Veronika Machyniaková

muži 20.-39. r.: 4. miesto Norbert Gröne

preteky s hromadným štartom:

dorastenci 16.-17. r.: 4. miesto Juraj Vološin, 5. miesto Bruno Matovič

dorastenci 18.-19. r.: 1. miesto Viktor Slezák, 7. miesto Pavol Štrba, 8. miesto Jakub Kolečár

muži 20.-39. r.: 2. miesto Norbert Gröne, 6. miesto Radoslav Kubaliak

muži 40.-49. r.: 6. miesto Miroslav Matovič

dorastenky 16.-17. r.: 4. miesto Janka Graňáková, 8. miesto Lucia Šuchová, 9. miesto Tatiana Sivčáková

dorastenky 18.-19. r.: 3. miesto Júlia Machyniaková

juniorok 20.-21. r.: 1. miesto Veronika Machyniaková

Divákov, rozhodcov, ale aj pretekárov cez víkend potešilo malé občerstvenie v podobe gulášika, kávičky, kofoly, pivka a iných dobrôt. Keďže náš Klub biatlonu Valaská – Osrblie bol spoluorganizátorom týchto pretekov v Osrblí, všetkým priateľom biatlonu, ktorí sa podieľali na hladkom priebehu súťaží, ďakujeme. Poďakovanie patrí samozrejme aj obci Valaská, Osrblie a partnerom.

... a našim všetkým „malým aj veľkým“ pretekárom srdečne blahoželáme ku krásnym výsledkom. Tešíme sa na ďalšie úspešné preteky v Revúcej (30.6.-1.7. 2018).

Priaznivcom biatlonu pripomínáme, že akékoľvek informácie o pretekoch, výsledkoch, podujatiach ... a všeobecne o biatlone nájdú na stránkach: www.biathlon.sk, www.biatlonvo.sk. Športu a zvlášť biatlону zdar!

A. Machyniaková,

Klub biatlonu Valaská - Osrblie

ŠKOLSKÁ FLORBALOVÁ LIGA ŠKÔL HOREHRONIA

V tomto školskom roku 2017/2018 sa naše zmiešané florbalové družstvo zúčastnilo školskej florbalovej ligy. Naše družstvo sa ocitlo v skupine B. V novembri si zmerali sily s rovesníkmi zo ZŠ Karola Rapoša v Brezne a z Pionierskej 2 Brezno. V máji si zmerali sily s Pohorelou a Helpou. S breznianskymi školami (nakoniec hrali finále) sme, žiaľ, ťahali za kratší koniec a prehrali sme 0:2 a 1:3, ale to nás v máji nakoniec a porazili sme Horehronské školy 6:1 a 5:0. A tak sme z našej skupiny postúpili z 3. miesta. Vo vylučovacej fáze v aréne Brezno 18. 6. 2018 sme sa vo štvrtfinále stretli s Telgártom. Bojovnosť nám nechýbala a zvíťazili sme 4:1, v semifinálovom zápase sme si zmerali sily opäť s Brežňanmi z Karola Rapoša a, žiaľ, opätovne sme ťahali za kratší koniec a prehrali sme. Chuť sme si napravili vysokou výhrou 10:0 o tretie miesto. Celkovo sme obsadili **3. miesto** z 11 škôl. Naším najlepším strelcom sa stal Michal Košťial a Tomáš Ďurica. A kto vlastne získal historicky prvý vzácny kov z takejto súťaže pre našu školu?

Brankár: **Paulína Zelenčíková**

Obrana: **Dávid Hučko (kapitán družstva), Šimon Uhrin, Lucia Koporecová, Eliška Pišojová**

Stred: **Matej Morong**

Útok: **Michal Košťial, Tomáš Ďurica, Matúš Oravec, Simona Majchútová**

Náhradníci: **Tomáš Patúš, Jakub Dundovič, Michal Turis, Dominik Capko, Kristína Molčanová.**

ĎAKUJEM za predvedený výkon počas všetkých kôl a vo vylučovacej časti. Hrali sme srdcom, a to bolo aj vidieť, som na vás hrdý! Väčšina z vás odchádza na stredné školy a ja vám prajem všetko dobré! Každý jeden z vás mi bude veľmi chýbať, za tých krásnych 5 rokov sme si na seba dosť zvykli. Nezapudnite na florbal! A my ostatní sa od septembra môžeme pripravovať na ďalšie florbalové úspechy!

PaedDr. Matúš MAGERA
vedúci florbalového krúžku vo Valaskej

HASIČSKÁ SÚŤAŽ

Dňa 12. mája sa uskutočnil prvý ročník hasičskej súťaže v požiarnom útoku O pohár starostu obce a memoriál Pavla Zelenčíka. Súťaže sa zúčastnilo 20 družstiev z okolitých obcí ale aj širokého okolia. Súťažilo sa na dve kolá a do výsledkov sa počítal ten lepší čas. Popri súťažení sa mohli tímy, ale aj hostia občerstviť fajným gulášom, ktorý pripravil Vlado Molčan a čapovaným pivom alebo kofolou. Súťaž bola pripravená na vysokej úrovni vďaka členom tímu Bobolákov, obecnému úradu, členom DHZO Valaská a sponzorom, za čo im patrí veľké poďakovanie. Po ukončení súťaže starosta obce vyhodnotil výsledky, odovzdal súťažiacim ocenenia a poďakoval za hojnú účasť. Dosiahnuté výsledky sa započítavajú aj do celkového hodnotenia Horehronskej hasičskej ligy, v ktorej sú naši Boboláci zatiaľ na 2. mieste. Prajem im veľa úspechov a rýchlo zostreknuté terče. Na 1. mieste sa umiestnila Bystrá s časom 14:61s, na 2. mieste sa umiestnila Veľká Lúka s časom 15:72s, a na 3. mieste sa umiestnila Valaská s časom 15:93s. Z celkového počtu družstiev bolo 8 ženských a na 1. mieste sa umiestnili

Janik Fire s časom 18.90s, na 2. mieste sa umiestnili ženy z Hriňovej s časom 19:09s a na 3. mieste sa umiestnili ženy z Gašparova s časom 19:55s. Na záver by som chcel poďakovať všetkým za dobre pripravenú akciu.

Miroslav Zelenčík

12. 5. 2018 Valaská